

TẠP CHÍ

NGÀY NAY

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA LIÊN HIỆP CÁC HỘI UNESCO VIỆT NAM
ORGAN OF VIETNAM FEDERATION OF UNESCO ASSOCIATIONS

VIETNAM TODAY

MIỄN PHÍ

WWW.NGAYNAY.VN

SỐ 371 (4-11/4/2024)

Khắp nơi khan hiếm
nước ngọt

TRANG 8-9

Hình ảnh trang bìa
được biên tập viên
Ngày Nay thực hiện
bằng công nghệ
trí tuệ nhân tạo (AI).

Với chủ đề “UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững”, Hội nghị quốc tế do Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam (VFUA) phối hợp cùng Hiệp hội Tư vấn giá trị Nhật Bản tổ chức đã trở thành diễn đàn quan trọng, góp phần thúc đẩy mối quan hệ giữa hai đất nước, quảng bá hình ảnh con người, văn hóa Việt Nam đến với bè bạn quốc tế.

Phát huy sức mạnh nội tại

Mở màn chuỗi hoạt động quốc tế có ý nghĩa trong năm 2024 của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam, Hội nghị quốc tế “UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững” đã góp phần quảng bá nét đẹp văn hóa doanh nghiệp Việt Nam tới các quốc gia trong khu vực. Diễn ra tại Nhật Bản vào ngày 26/3 vừa qua, hội nghị ghi dấu sự tham gia đông đảo của các hội viên của VFUA, các nhà nghiên cứu, tổ chức, doanh nghiệp tại Việt Nam và Nhật Bản.

Phát biểu tại sự kiện, ông Trần Văn Mạnh, Phó Chủ tịch thường trực Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam, Phó Chủ tịch Liên hiệp UNESCO châu Á – Thái Bình Dương đã điểm lại hành trình phát triển của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam trong ba thập kỷ vừa qua.

Theo đó, Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam là tổ chức xã hội, tập hợp rộng rãi các tổ chức, công dân Việt Nam trên phạm vi quốc gia và người Việt Nam ở nước ngoài tự nguyện tham gia, đóng góp vào các hoạt động theo mục tiêu, lý tưởng của Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (gọi tắt là UNESCO).

Liên hiệp có chức năng nhiệm vụ là cánh tay nối dài của công tác UNESCO của Chính phủ Việt Nam, là thành viên tích cực có uy tín của Liên hiệp các Hội UNESCO thế giới

Giáo sư Yuji Suzuki phát biểu tại hội nghị.

Kết nối văn hóa Việt Nam - Nhật Bản tại hội nghị mang tầm quốc tế

NGUYỆT LINH

và khu vực châu Á - Thái Bình Dương, thúc đẩy việc truyền bá các mục tiêu, chương trình hoạt động của UNESCO.

Tại hội nghị, với trọng tâm về hoạt động UNESCO phi chính phủ kết nối với văn hóa doanh nghiệp, Phó Chủ tịch thường trực Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam nhấn mạnh sự kiện đã mở ra diễn đàn cho các thảo luận xuyên quốc gia, cung cấp bức tranh tổng thể, toàn diện về lĩnh vực văn hóa kinh doanh của một số quốc gia phát triển trên thế giới cũng như thực trạng tại Việt Nam nhằm liên kết, phát huy sức mạnh nội tại của các tổ chức, doanh nghiệp trong nước.

Bên cạnh đó, hội nghị cũng góp phần thúc đẩy các hành động cụ thể để tăng cường sự tôn trọng lẫn nhau giữa các dân tộc, các nền văn hóa của những khu vực khác nhau trên toàn cầu.

Giáo sư Yuji Suzuki nhận quà lưu niệm của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam.

Tăng cường giáo dục để kiến tạo giá trị

Khẳng định giá trị và tầm quan trọng của các nỗ lực UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững, giáo sư Yuji Suzuki, Chủ tịch Hiệp hội Tư vấn giá trị Nhật Bản, kiêm Tổng giám đốc Hiệp hội UNESCO Nhật Bản, Tổng Thư ký Liên hiệp UNESCO châu Á - Thái Bình Dương, nguyên Chủ

tịch Liên hiệp các Hội UNESCO thế giới, đã đánh giá cao các hoạt động mang nhiều giá trị thực tiễn mà Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam triển khai trong nhiều năm qua.

Ông cho biết sự phát triển bền vững, đa dạng của thiên nhiên, xã hội, văn hóa, kinh tế là nhu cầu cấp thiết, xuyên suốt khu vực châu Á - Thái Bình Dương cũng như trên toàn thế giới. Tuy nhiên,

việc duy trì sự phát triển này không phải nhiệm vụ dễ dàng đạt được.

Trong quá khứ, từng có nhiều hội nghị, cuộc họp, các vòng đàm phán được tổ chức trong nhiều thập kỷ kể từ sau Hội nghị thượng đỉnh Rio năm 1992. Sự nóng lên toàn cầu, biến đổi khí hậu và các thảm họa thiên nhiên thường trực xảy ra đòi hỏi các quốc gia trên thế giới phải tăng

Hội viên Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam và Hiệp hội Tư vấn giá trị Nhật Bản chụp hình lưu niệm.

Tiếp cận tổng thể thông qua triết lý Nhật Bản

Với những phiên thảo luận sôi nổi, trao đổi kinh nghiệm tổ chức, hoạt động của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam và Nhật Bản, hội nghị quốc tế “UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững” còn trở thành không gian cho các hoạt động kết nối dành cho cá nhân và doanh nghiệp Việt Nam.

Các hội viên, đại diện doanh nghiệp tham dự sự kiện đã có cơ hội trải nghiệm khóa học đặc biệt về “Kỹ thuật định giá trị” (value engineering) được tổ chức trong chuỗi hoạt động tại

cường kết nối, hướng trọng tâm vào các nỗ lực, hành động chung, từ đó tìm kiếm sức mạnh tổng hợp giữa kinh tế và sinh thái, thiên nhiên và con người, lợi ích cá nhân và lợi ích cộng đồng...

Giữa bối cảnh đó, Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam và Hiệp hội Tư vấn giá trị Nhật Bản cam kết nỗ lực thiết lập một chương trình chung. Cả hai bên đều mong muốn nâng cao sự hiểu biết lẫn nhau, đồng thời nâng cấp hợp tác trong lĩnh vực giáo dục, khoa học và văn hóa.

“Với sứ mệnh cao cả này, hai tổ chức mong muốn bắt đầu nỗ lực chung bằng việc tổ chức hội nghị quốc tế về “UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững. Hội nghị là dấu mốc quan trọng để hai bên chia sẻ nhu

cầu chung, tăng cường giáo dục nhằm kiến tạo giá trị về sự hài hòa giữa thiên nhiên và con người, giữa con người và xã hội, giữa lý trí và tình cảm”, giáo sư Yuji Suzuki nhấn mạnh.

Hiệp hội Tư vấn giá trị Nhật Bản thành lập vào năm 1965. Giáo sư Yuji Suzuki là Chủ tịch đương nhiệm của Hiệp hội. Các lĩnh vực nghiên cứu học thuật của ông bao gồm Chính trị Quốc tế Châu Á và Thái Bình Dương (đặc biệt là ở Đông Nam Á), nghiên cứu hòa bình và gần đây là nghiên cứu về tính bền vững.

Kể từ khi thành lập, Hiệp hội Tư vấn giá trị Nhật Bản đã đóng vai trò là tổ chức nghiên cứu, quảng bá toàn diện về “kỹ thuật định giá trị” của quốc gia này thông qua các hoạt động kinh doanh như thúc đẩy phổ biến các hoạt động định giá trị, phát triển lý thuyết và công nghệ định giá trị...

Nhật Bản của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam.

Dưới sự hướng dẫn của ông Ikuo Matsuzawa đến từ Tập đoàn Hệ thống Hạ tầng IHI, “kỹ thuật định giá trị” được giới thiệu như một phương pháp ánh xạ triết lý tổ chức công việc trong văn hóa doanh nghiệp Nhật Bản, qua đó thúc đẩy sự hợp tác, cam kết dài hạn, sự đổi mới cũng như tôn trọng quy trình được đề ra. Ngoài ra, cũng có thể hiểu kỹ thuật định giá trị là cách tiếp cận có hệ thống để đạt được những chức năng mà các cá nhân, tổ chức đang hướng tới, cũng như chi phí vòng đời cần thiết để đạt được các chức năng này.

Kỹ thuật định giá trị khởi phát từ nền văn hóa mang đầy bản sắc và đặc trưng của Nhật Bản, chú trọng đến tinh thần hợp tác đồng đội, qua đó nâng cao chất lượng và hiệu suất giúp tối ưu hóa quy trình. Các doanh nghiệp Nhật Bản thường có tầm nhìn, cam kết dài hạn

đối với sự cải tiến và phát triển, chính vì vậy kỹ thuật định giá trị không chỉ là một kỹ thuật, dự án tạm thời mà còn cung cấp một tư duy, chiến lược dài hạn, trở thành cột trụ phát triển trong một tổ chức.

Qua phần chia sẻ đầy tính gợi mở tại hội nghị quốc tế “UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững” của ông Ikuo Matsuzawa, các hội viên và đại diện các doanh nghiệp tới từ Việt Nam cũng như Nhật Bản đã trao đổi nhiều ý tưởng mang tính xây dựng, đóng góp cho sự phát triển văn hoá trong lĩnh vực kinh doanh để hướng tới xây dựng tương lai bền vững.

Có thể nói, sau 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam – Nhật Bản, quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa hai quốc gia được đánh giá là có tiềm năng vô hạn, tiến tới thời kỳ phát triển vượt bậc. Việc Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam tổ chức hội nghị tại Nhật Bản được kỳ vọng góp phần thúc đẩy mối quan hệ giữa hai nước ngày càng phát triển hơn nữa, hướng tới tương lai vươn tầm khu vực và thế giới với tư cách là những đối tác có vị thế ngang bằng, cùng mang lại lợi ích song hành.

Thông qua cầu nối liên kết Việt Nam – Nhật Bản, Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam mong muốn đẩy mạnh quảng bá nền văn hóa và hình ảnh con người, đất nước Việt Nam đến người dân Nhật Bản, đặc biệt trong các lĩnh vực di sản, giáo dục, nghiên cứu khoa học và văn hóa doanh nghiệp.●

Bên lề Hội nghị quốc tế “UNESCO phi chính phủ và văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững” ngày 26/3/2024 tại Chiba, phóng viên *Ngày Nay* đã có cơ hội được trò chuyện với Giáo sư Yuji Suzuki, Tổng Giám đốc Liên hiệp các Hội UNESCO Nhật Bản về phong trào UNESCO phi chính phủ đang diễn ra vô cùng sôi nổi tại quốc gia này.

Thúc đẩy các hoạt động dựa trên tinh thần đoàn kết và hợp tác quốc tế

Xin Giáo sư chia sẻ về Liên hiệp các Hội UNESCO Nhật Bản (NFUAJ) và các hoạt động nổi bật trong thời gian qua?

- Tính đến giữa năm 2023, Liên hiệp các Hội UNESCO Nhật Bản chính thức đưa ra thống kê bốn loại hình hội viên chính là các Hiệp hội, Câu lạc bộ UNESCO (272 đoàn thể với tổng số hội viên lên đến 14.500 người), Tổ chức liên kết (141 tổ chức), Tổ chức hỗ trợ (18 đoàn thể) và Hội viên cá nhân (182 người). Các khoản hội phí hàng năm đóng góp cho NFUAJ là 1.000 yên/người (khoảng 178.000 đồng) nếu đang hoạt động tại một hiệp hội, câu lạc bộ thành viên NFUAJ, 12.000 yên/người nếu hoạt động độc lập, 120.000 yên/tổ chức liên kết, và 20.000 yên/đoàn thể tán trợ.

272 Hiệp hội và CLB của chúng tôi hoạt động trên rộng khắp Nhật Bản, lần lượt là tại Khu vực Chubu (42 đoàn thể), Hokkaido (20 đoàn thể), Kinki (43 đoàn thể), Tohoku (45 đoàn thể), Chukoku (27 đoàn thể), Kyusyu (13 đoàn thể), Shikoku (13 đoàn thể) và Kanto (70 đoàn thể). Các tổ chức hỗ trợ bao gồm các tổ chức toàn quốc trong lĩnh vực giáo dục, khoa học và văn hóa, các ủy ban quốc gia của UNESCO và các tổ chức phi chính phủ của Liên Hợp Quốc.

Trong khi đó, 141 tổ chức liên kết là những công ty viện

Ông Nguyễn Tuấn Anh, Phó trưởng ban Công tác Đại biểu thuộc Ủy ban Thường vụ Quốc hội trao quà lưu niệm cho Giáo sư Yuji Suzuki.

LIÊN HIỆP CÁC HỘI UNESCO NHẬT BẢN:

Hướng đến xây dựng một được giáo dục, hy vọng và

trợ tài chính của Liên hiệp, có thể kể đến Tập đoàn IHI, Tập đoàn Hàng không ANA Holdings, công ty đường sắt Đông Nhật Bản, Mitsubishi, công ty Canon, Bảo hiểm Nhân thọ Asahi Mutual, Tập đoàn ADEKA, công ty Nippon Light Metal, Tập đoàn Zeon, công ty Fujitsu... Chúng tôi cũng có mối quan hệ gần bó mật thiết với khối doanh nghiệp. Đa số các đời Chủ tịch tiền nhiệm của NFUAJ đều giữ chức vụ cao trong những công ty hỗ trợ tài chính cho chúng tôi.

Các hoạt động chính của NFUAJ bao gồm:

1. Cứu trợ hàng ngàn trẻ em sau thảm họa kép động đất, sóng thần năm 2011 thông qua cấp Học bổng không hoàn lại.

2. Triển khai chương trình giáo dục để giảm thiệt hại từ thiên tai với đối tượng chính là các trường học. Từ năm 2014 đến năm 2022, NFUAJ đã hỗ trợ 216

ngôi trường, số người được trang bị kiến thức, kỹ năng lên đến 82.659, bao gồm học sinh, phụ huynh, giáo viên, dân thường...

3. Hỗ trợ phụ nữ và trẻ em tại những nước đang phát triển, không có may mắn được tới trường do chiến tranh hay nạn phân biệt đối xử. Từ năm 1989 đến nay, NFUAJ đã hỗ trợ được 1,35 triệu người tại những quốc

gia như Afghanistan, Nepal, Campuchia, Myanmar...

4. NFUAJ cũng đang vận động quyền góp hỗ trợ giáo dục cho dân tị nạn Ukraine, Rumania, Slovakia... với tổng số tiền lên đến 82,23 triệu yên (kết thúc cuối tháng 3/2023).

5. Hoạt động bảo tồn di sản: Từ năm 2012, NFUAJ đã triển khai các dự án trùng tu và đào tạo chuyên

gia trong lĩnh vực này tại Nhật Bản và các nước như Thành trì Shuri (Okinawa, Nhật Bản), quần thể Di tích Angkor (Campuchia), các di tích Nubian (Ai Cập), Chùa Borobudur (Indonesia)...

6. Đăng ký Di sản Tương lai: Nhằm lưu giữ lại cho thế hệ tương lai những di sản thiên nhiên văn hóa của đất nước Nhật Bản, NFUAJ đã tổ chức các hoạt động cho mọi địa phương trên cả nước lập hồ sơ đăng ký các Di sản Tương lai. Trong năm 2022, đã có 79 hồ sơ đăng ký được gửi đến từ 40 tỉnh, thành.

7. Triển khai chương trình U-Smile giúp đỡ trẻ em Nhật Bản tiếp cận nền giáo dục phổ quát, hướng đến một xã hội Nhật Bản nơi trẻ em có hy vọng và ước mơ.

Mục tiêu của NFUAJ là thúc đẩy các hoạt động của người dân Nhật Bản dựa trên tinh thần đoàn kết và hợp tác quốc tế theo tinh thần của UNESCO.

Các đặc trưng của Liên hiệp các Hội UNESCO (2023)

1. Có 4 loại hội viên (thời điểm tháng 6/2023)
 - 1) Hiệp hội, câu lạc bộ UNESCO (271 đoàn thể), số cá nhân của đoàn thể 14.500 người; hội phí hàng năm 1.000Y/người.
 - 2) Hội viên duy trì (xí nghiệp) (141 xí nghiệp); 120.000Y/năm
 - 3) Đoàn thể tài trợ (18 đoàn thể); 20.000Y/năm
 - 4) Hội viên cá nhân (182 người); 12.000 Y/năm
2. Mỗi loại hội viên bầu ra các ủy viên, tổng cộng 22 ủy viên quản trị và 94 ủy viên đánh giá. Các ủy viên quản trị bầu ra Chủ tịch và Phó chủ tịch.

xã hội nơi trẻ em có ước mơ

○ QUỲNH HOA

“

Hàng trăm email và những cuộc điện thoại diễn ra liên tục trong ba tháng và chúng ta đã có một hội nghị - theo tôi đánh giá, là thành công. Tôi tin rằng đây là một bước đi đầu tiên tốt đẹp cho những hợp tác dài hạn giữa Liên hiệp các Hội UNESCO Nhật Bản và Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam về lâu dài.

Giáo Sư Yuji Suzuki

Theo ông, thách thức lớn nhất của NFUAJ là gì?

- Phong trào UNESCO phi chính phủ bắt đầu ở Nhật Bản hiện đã lan rộng tới 3.500 câu lạc bộ UNESCO tại hơn 70 quốc gia trên toàn thế giới. Dù vậy, chúng tôi đang đối diện với hai vấn đề quan trọng. Thứ nhất, đó là vấn đề về độ nhận diện hoạt động: được thành lập từ năm 1948, đến nay tên tuổi của NFUAJ được rất nhiều người biết đến, nhưng họ không có ý thức rõ ràng về những hoạt động cụ thể mà chúng tôi

thực hiện. Thứ hai, chúng tôi đang đối mặt với vấn đề về độ tuổi của hội viên: Các thành viên của chúng tôi đều là người lớn tuổi, trong khi người trẻ Nhật Bản dường như không quá quan tâm đến phong trào UNESCO phi chính phủ.

Cùng với đó, những vấn đề mới phát sinh mà Liên hiệp các Hội UNESCO Nhật Bản cũng như cả đất nước đang phải đối mặt liên quan đến tỷ lệ sinh thấp, tỷ lệ người cao tuổi cao và số trẻ em nằm trong diện nghèo khó đáng chú ý (khoảng 2

triệu em). Tỷ lệ trẻ em trong diện nghèo khó tăng cao sẽ kéo theo những vấn đề như tỷ lệ mù chữ, chênh lệch giàu nghèo cộng hưởng với chênh lệch giáo dục...

Để giải quyết hai vấn đề chính, chúng tôi đã đề ra hai đối sách. Một là, mở rộng hoạt động của NFUAJ: Chúng tôi đang nỗ lực thu hút nhiều người tham gia hơn vào phong trào UNESCO phi chính phủ. Điều này bao gồm việc tăng cường thông tin về các hoạt động của chúng tôi và tạo sự quan tâm từ phía công chúng. Hai là tăng cường liên kết hợp tác với các đoàn thể khác: Chúng tôi đang xem xét cách tăng cường hợp tác với các tổ chức và đoàn thể khác để cùng nhau thúc đẩy phong trào UNESCO phi chính phủ.

Chúng tôi hy vọng rằng những đối sách này sẽ giúp NFUAJ vượt qua những thách thức và phát triển bền vững hơn trong tương lai.

Nhật Bản ấn tượng với sự chín chu, “thần tốc” của hội nghị

Ông đánh giá như thế nào về công tác chuẩn bị và tổ chức Hội nghị Quốc tế “UNESCO phi chính phủ và văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững” được đồng tổ chức bởi Việt Nam và Nhật Bản lần này?

- Bình thường, chúng tôi luôn lên kế hoạch cho mọi sự kiện mang quy mô tương tự tại Nhật Bản trong vòng một năm. Thế nên, tôi đặc biệt ấn tượng với sự “thần tốc” và gấp rút chuẩn bị của cả hai phía trong vòng ba tháng ngắn ngủi. Tất nhiên, mọi chuyện có thể tốt hơn rất nhiều nếu chúng ta có thêm thời gian, nhưng đây chắc chắn là một khởi đầu tốt hơn tôi kỳ vọng. Tôi thậm chí từng nghĩ sự kiện sẽ chỉ diễn ra với quy mô nhỏ khoảng 20 đại biểu chứ không phải gần trăm người như thực tế.

Chúng tôi cũng phải bỏ rất nhiều công sức để có thể lo liệu chu toàn việc tổ chức

hội nghị, trong đó có chuyển thăm một doanh nghiệp và một trường Đại học. Thời điểm này, các công ty đang lo làm quyết toán cho năm tài khóa 2023, còn các trường Đại học thì bận rộn với những lễ tốt nghiệp. Để chuẩn bị chu đáo việc đón tiếp đoàn Việt Nam từ phía Tập đoàn IHI và Đại học Hosei – những cái tên uy tín trong từng lĩnh vực hoạt động tại Nhật Bản, chúng tôi cũng đã phải thảo luận với các bên rất nhiều, lên mọi kịch bản, bố trí nhân sự, phương tiện và chuẩn bị tài liệu để sao cho hai bên có thể giao lưu thuận tiện nhất. Hàng trăm email và những cuộc điện thoại diễn ra liên tục trong ba tháng, và chúng ta đã có một hội nghị - theo tôi đánh giá, là thành công. Tôi tin rằng đây là một bước đi đầu tiên tốt đẹp cho những hợp tác dài hạn giữa Liên hiệp các Hội UNESCO Nhật Bản và Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam về lâu dài.

Xin cảm ơn Giáo sư về những lời chia sẻ!

Hoạt động bên lề Hội nghị quốc tế ‘UNESCO phi chính phủ và văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững’

◉ QUỲNH LIÊN - THANH TRÀ

Ngày 25/3/2024, trong khuôn khổ Hội nghị quốc tế tại Nhật Bản, đoàn đại biểu của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam (VFUA) đã có chuyến thăm Đại học Hosei và Tập đoàn IHI, hai đơn vị uy tín trong lĩnh vực hoạt động của mình tại Nhật Bản.

Khi theo học tại Đại học Hosei, sinh viên có nhiều cơ hội tham gia các chương trình học liên kết, thực tập tại nhiều khu vực và quốc gia trên thế giới.

Đại học Hosei, Top 10 trường đại học tốt nhất tại Tokyo

Tiền thân là Trường Luật Tokyo, Đại học Hosei được thành lập năm 1880. Sau hơn 140 năm, đã có khoảng 500.000 sinh viên tốt nghiệp, với 98,4% cử nhân có việc làm sau khi ra trường. Đại học Hosei thuộc Top 10 trường đại học tốt nhất tại Tokyo và Top 25 trường đại học hàng đầu Nhật Bản (theo Bảng xếp hạng các trường đại học hàng đầu EduRank).

Hiện tại, Đại học Hosei có ba cơ sở chính tại Tokyo là Ichigaya, Koganei và Tama, được trang bị cơ sở vật chất hiện đại, đầy đủ và tiện nghi. Trường có tất cả 15 khoa, được phân bố giảng dạy tại ba cơ sở nêu trên. Các khoa đào tạo nhiều lĩnh vực phong phú từ Kinh tế, Xã hội đến Thể thao. Đại học Hosei liên kết hợp tác với hơn 269 trường Đại học đến từ 50 quốc gia, trong đó Việt Nam có 23 trường. Ngôn ngữ được sử dụng trong các chương trình học tại Hosei là tiếng Nhật và tiếng Anh, điều này giúp thu hút được một lượng lớn sinh viên quốc tế. Mỗi học kỳ, nhà trường sẽ nhận khoảng 120 sinh viên trao đổi đến từ nhiều quốc gia. Hiện nay, có 11 sinh viên Việt Nam đang học tập tại đây.

Phát biểu tại buổi gặp mặt, ông Trần Văn Mạnh, Phó Chủ tịch VFUA nói: “Giáo dục và văn hóa doanh nghiệp là

hai khía cạnh quan trọng của một tổ chức hoạt động hiệu quả và bền vững trong thị trường ngày nay. Đầu tiên, doanh nghiệp cần đầu tư vào giáo dục và đào tạo nhân sự để cung cấp cho họ những kỹ năng và kiến thức cần thiết để thực hiện công việc của mình một cách hiệu quả. Điều này bao gồm cả việc cung cấp các khóa học đào tạo nội bộ và hỗ trợ cho việc học tập liên tục.

Ở chiều ngược lại, giáo dục có thể giúp hình thành và duy trì

văn hóa tổ chức tích cực. Bằng cách tạo ra các chương trình giáo dục về giá trị, mục tiêu và quy định của doanh nghiệp, tổ chức có thể xây dựng một môi trường làm việc tích cực và khuyến khích sự hợp tác và sáng tạo.” Đặc biệt, ông Trần Văn Mạnh cũng gửi lời hỏi thăm đến những du học sinh Việt Nam đang theo học tại Hosei, khuyến khích các em phấn đấu học tập để tương lai có thể góp phần xây dựng cầu nối văn hóa và tri thức giữa hai quốc gia.

Tập đoàn IHI, nhà tiên phong trong lĩnh vực công nghiệp nặng và đổi mới công nghệ Nhật Bản

Đoàn đại biểu của VFUA cũng có chuyến thăm Tập đoàn IHI, tiền thân là Công ty trách nhiệm hữu hạn công nghiệp nặng Ishikawajima-Harima, một công ty Nhật Bản chuyên sản xuất tàu, động cơ máy bay, bộ tăng áp cho ô tô, máy công nghiệp, nồi hơi trạm điện và các cơ sở khác, cầu treo và máy móc liên quan đến vận tải khác.

Tập đoàn IHI rất quan tâm tới thị trường năng lượng của Việt Nam và thời gian qua đã có nhiều chuyến thăm, làm việc với Bộ Công Thương, EVN Việt Nam cũng như đã tham gia cung cấp các dịch vụ tư vấn, cung cấp thiết bị, bảo dưỡng tại nhiều dự án nhà máy nhiệt điện lớn của Việt Nam. Gần đây nhất Tập đoàn đã giới thiệu với EVN Việt Nam kinh nghiệm chuyển đổi nhiên liệu biomass tại Nhật Bản và hỗ trợ EVN trong việc chuẩn bị lộ trình khử cacbon cho các nhà máy nhiệt điện của EVN. Tập đoàn từng trực tiếp tham gia vào quá trình xây dựng hai công trình có ý nghĩa tại Việt Nam là Cầu Nhật Tân và Nhà máy nhiệt điện Văn Phong 1.

Bà Lê Thanh Lương, Phó Tổng Biên tập Tạp chí Ngày Nay, cơ quan ngôn luận của Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam cho biết: “Chúng tôi rất ấn tượng với sự phát triển của Tập đoàn IHI cũng như sự quan tâm của Tập đoàn tới lĩnh vực năng lượng, cũng như kế hoạch chuyển dịch năng lượng của Việt Nam. Mong rằng, trong thời gian tới, hợp tác của Tập đoàn với EVN Việt Nam và các đơn vị trong lĩnh vực năng lượng, năng lượng xanh ở Việt Nam sẽ đạt được nhiều kết quả và thành tựu”. ●

Dưới góc nhìn của Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp Việt Nam tại Nhật Bản, bà Tổng Kim Giao, Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp Việt Nam tại Nhật Bản (VJBA) khẳng định: “Nhật Bản và Việt Nam gần gũi từ văn hóa, con người đến ẩm thực, tiềm năng hợp tác song phương vô cùng lớn”.

Tương lai bền vững cho doanh nghiệp Việt ở đất nước mặt trời mọc

◉ X.ĐẠT

Tại Hội nghị quốc tế “UNESCO phi chính phủ với văn hóa doanh nghiệp thúc đẩy tương lai bền vững” vừa được Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam tổ chức, PV *Ngày Nay* đã có cuộc trò chuyện bên lề với bà Tổng Kim Giao, Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp Việt Nam tại Nhật Bản.

Với 33 năm tại Nhật Bản, bà Tổng Kim Giao chia sẻ, bà được thử thách qua nhiều công việc khác nhau như dạy học, bán hàng online, làm du lịch, bán vé máy bay, mở nhà hàng, tổ chức biểu diễn, xuất nhập khẩu, OEM-ODM, làm nhà phân phối, làm bất động sản, vận chuyển, mở drug store, mở thẩm mỹ viện...

“Vi là người dẫn đường nên khó khăn nào tôi cũng đã trải qua. Nhưng chính những khó khăn đó lại càng cho tôi động lực để mang hết tâm tư nhiệt tình ra khai phá. Người Việt Nam giờ đến Nhật Bản đã nhiều, việc giao lưu từ văn hóa đến hàng hóa đã khác xưa rất nhiều, đời sống người Việt Nam bây giờ cũng đã nâng cao nên nhu cầu được dùng những sản phẩm tốt hơn để sống khỏe, sống đẹp trở thành nhu cầu của số đông... Chính vì thế, nhiệm vụ của những người làm nghề kết nối doanh thương Nhật Bản - Việt Nam ngày càng bận rộn hơn, đòi hỏi nỗ lực hơn để kịp đáp ứng giữa cung và cầu”, bà Giao cho biết.

Bà Tổng Kim Giao tại hội nghị.

Cũng theo bà Giao, Bộ Tư pháp Nhật Bản mới đây đã công bố số lượng người nước ngoài đang sinh sống tại Nhật với tổng cộng 2.961.969 người. Trong đó, Việt Nam xếp thứ hai với 476.346 người, tăng 43.412 người so với số liệu từ tháng 12/2021. Số lượng người Việt Nam tại Nhật Bản tăng lên đáng kể đã đưa đến nhiều cơ hội hợp tác cùng phát triển. Đó là kích cầu giao dịch giữa hai nước, giao thương đẩy mạnh, xuất nhập khẩu ổn định, cũng như tăng tính kết nối giữa các doanh nghiệp hai nước.

Với tình hình hiện tại đồng JPY đang giảm giá, phần nào tạo điều kiện thuận lợi cho việc đầu tư tại Nhật Bản từ những tập đoàn, doanh nghiệp lớn của Việt

Nam. Điển hình với thương vụ M&A đầu tiên của Tập đoàn FPT tại Nhật Bản. Đơn vị vừa công bố mua 100% vốn của Next Advanced Communications NAC Co., Ltd. (NAC) - Công ty dịch vụ CNTT của Nhật Bản. Thương vụ này cho phép FPT tận dụng nguồn nhân lực giàu kinh nghiệm và chuyên môn vững vàng của NAC trong các mảng tư vấn chiến lược, thiết kế cấu trúc, quy hoạch hệ thống công nghệ, thiết kế, phát triển và vận hành. NAC cũng sở hữu đội ngũ gần 300 kỹ sư chất lượng cao, nhiều người thuộc Top 40 thế giới về Salesforce, CRM... Bổ sung nguồn lực từ thương vụ này giúp FPT đảm bảo tăng trưởng nhanh và bền vững, đồng thời, tiến gần tới

Như vậy sẽ giảm được chi phí nhân công và thuận lợi hơn cho doanh nghiệp Việt Nam.

Thêm vào đó, hai lĩnh vực tại Nhật Bản dễ mang lại thành công nhất cho doanh nghiệp Việt Nam là nông nghiệp và công nghệ thông tin. Về nông nghiệp, Nhật Bản đang rất thiếu doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực này do thiếu lao động, nên

doanh nghiệp Việt Nam nên cân nhắc đầu tư vào lĩnh vực này. Về lĩnh vực công nghệ thông tin, đây không chỉ là lĩnh vực Nhật Bản đang có nhu cầu lớn mà còn là thế mạnh của nhiều doanh nghiệp Việt Nam.

Trong thời gian tới, bên cạnh mở rộng mạng lưới

doanh nghiệp hội viên chính thức tại Nhật Bản, bà Giao khẳng định, “Hiệp hội Doanh nghiệp Việt Nam tại Nhật Bản (VJBA) mong muốn phát triển các hội viên liên kết là doanh nghiệp tại Việt Nam trên toàn thế giới. Nhằm tạo môi trường khuyến khích sự trao đổi thông tin, đổi mới sáng tạo trong cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam tại Nhật Bản với doanh nghiệp trong nước và các nước khác”, Chủ tịch VJBA chia sẻ. ●

“

Nhiệm vụ của những người làm nghề kết nối doanh thương Nhật Bản - Việt Nam ngày càng bận rộn hơn, đòi hỏi nỗ lực hơn để kịp đáp ứng giữa cung và cầu.

Bà Tổng Kim Giao

mục tiêu doanh thu 1 tỷ USD từ thị trường Nhật Bản vào năm 2027 và có hơn một nửa số nhân viên tại đây là người nước ngoài.

Theo bà Tổng Kim Giao, một đặc trưng của Nhật Bản là dân số đang già hóa rất nhanh. Vì thế, khi doanh nghiệp Việt Nam đầu tư sang Nhật Bản, chi phí nhân công rất cao. Để giảm chi phí, các doanh nghiệp Việt Nam thay vì tuyển kỹ sư Nhật Bản làm việc thì nên đào tạo các kỹ sư Việt Nam biết tiếng Nhật sau đó sang làm việc tại Nhật Bản.

Năm 2024 được dự báo là một năm rất nóng và khắc nghiệt, đến mức theo nhiều chuyên gia nhận định có thể vượt ngưỡng năm 2023. Bằng chứng là nền nhiệt trong ba tháng đầu năm đã có xu hướng cực đoan hơn, tình trạng nước nhiễm mặn cũng đến sớm và gay gắt hơn.

Lúa chết vì uống nước mặn

Thời gian gần đây, độ mặn nước sông tại các cửa cống, cửa sông tỉnh Hải Dương xảy ra xâm nhập mặn ở mức cao. Một số khu vực hạ lưu các sông như Cầu Xe, An Thổ (Tứ Kỳ); khu Tam Lưu, Nhị Chiểu (Kinh Môn); khu Liên Hòa, Đại Đức, Tam Kỳ (Kim Thành), khu vực Hà Đông (Thanh Hà)... liên tục ghi nhận độ xâm nhập mặn cao. Độ mặn của nước đo tại cầu Quý Cao, huyện Tứ Kỳ hồi giữa tháng 3 vượt hơn 11 lần mức cho phép; tại Trạm Thủy văn Bá Nha huyện Thanh Hà vượt hơn 3 lần mức cho phép; tại cống Cầu Xe huyện Tứ Kỳ ngày 4/3 đã vượt hơn 9 lần mức cho phép... Người dân ở đây cho biết những tháng gần đây là thời điểm ghi nhận nhiễm mặn nặng nhất. Có những khu vực độ mặn vượt gấp gần 10 lần mức cho phép.

Ông Nguyễn Văn Sơn, một nông dân xã Quang Trung (Tứ Kỳ, Hải Dương) cho biết, cả xóm đang cấp tập khắc phục tình trạng lúa chết do nhiễm mặn. "Tình trạng lúa chết bắt đầu từ giữa tháng 1, nhiều nhất là giữa tháng 2 kéo đến thời điểm hiện nay. Lúa sau khi gieo vài khoảng 1 tuần có hiện tượng bị vàng, úa, rồi bị thối và chết dần. Nhiều hộ nông dân gieo vài từ 2-3 lần nhưng vẫn xuất hiện tình trạng lúa chết".

Có nhiều gia đình không cứu được thửa lúa nào, coi như mất trắng. Theo thống kê chưa đầy đủ của các địa phương, toàn huyện Tứ Kỳ

Tiên Giang mở vòi nước miễn phí cho người dân.

Khắp nơi khan hiếm

○ HUYỀN NGUYỄN

Xâm nhập mặn khiến đời sống người dân lao đao.

đã có hơn 400 ha lúa bị chết, tập trung nhiều nhất ở các xã Quang Trung, Tiên Động, Cộng Lạc.

Tình trạng nhiễm mặn không chỉ ảnh hưởng đến nhiều người chăn nuôi trong xã mà còn gây thiếu nước sinh hoạt tại nhiều hộ gia đình. Thời điểm nước nhiễm mặn kéo dài từ giữa năm 2023 đến đầu quý I năm 2024. Toàn bộ các hộ

Thiếu nước từ Bắc vào Nam

Trong khi người dân Hải Dương mất trắng vụ mùa vì nước xâm nhập mặn thì người dân đồng bằng sông Cửu Long với các tỉnh ven biển như Bến Tre, Trà Vinh, Sóc Trăng, Bạc Liêu, Cà Mau, Kiên Giang, Vĩnh Long, Cần Thơ, Ninh Thuận, Bình Thuận... đang đối mặt với tình trạng nước nhiễm mặn trầm trọng.

Tình trạng thiếu nước sinh hoạt hoặc nước có không đều đã khiến nhiều người dân ở thành phố Sóc Trăng lao đao. Người dân phường 1, 3, 6, 7... không thể quên được những ngày chờ lấy nước lúc nửa đêm. "Ngày nào nước cũng chỉ chảy mạnh vào thời điểm nửa đêm đến gần sáng, còn lại hầu hết thời gian trong ngày yếu, có khi không chảy được vào giờ cao điểm", bà Kiều Thị Hạnh, phường 6, thành phố Sóc Trăng kể lại.

Theo ông Đặng Văn Ngo, Tổng Giám đốc Soc Trangwaco, từ đầu tháng 2/2024, tình hình khô hạn, xâm nhập mặn

ảnh hưởng sâu vào nội địa nên nguồn nước mặt bị ảnh hưởng, dẫn đến lưu lượng nước khai thác giảm đáng kể. Các nhà máy khai thác nước ngầm trên địa bàn thành phố Sóc Trăng phải tăng cường hoạt động giếng tầng nông (có độ mặn tương đối cao) vượt ngưỡng cho phép nhiều. Nguồn nước cung cấp cho sản xuất nước sạch tại các nhà máy nước trực thuộc bị thiếu hụt nghiêm trọng.

Nắng nóng liên tục suốt nhiều tháng qua tại vùng Đồng bằng sông Cửu Long đã làm cho hạn hán, mặn xâm nhập sâu vào nội đồng, ảnh hưởng đến đời sống và sản xuất của người dân ngày càng nghiêm trọng. Để "cứu nguy" cho người dân, tỉnh Tiền Giang mới đây đã quyết định mở vòi nước công cộng miễn phí, cứu trợ người dân vùng xâm nhập mặn. 28 vòi nước công cộng miễn phí được mở tại các huyện Gò Công Đông, Tân Phú Đông. Tỉnh dự kiến khi tình hình hạn hán và xâm nhập mặn lấn sâu hơn trong mùa khô hạn 2023-2024 sẽ mở thêm khoảng 50

Người dân Sóc Trăng chặt vật vì thiếu nước.

Lúa chết vì nước xâm nhập mặn ở Hải Dương.

“

Tình trạng lúa chết bắt đầu từ giữa tháng 1, nhiều nhất là giữa tháng 2 kéo đến thời điểm hiện nay. Lúa sau khi gieo vãi khoảng 1 tuần có hiện tượng bị vàng, úa, rễ bị thối và chết dần. Nhiều hộ nông dân gieo vãi từ 2 - 3 lần nhưng vẫn xuất hiện tình trạng lúa chết.

Ông Nguyễn Văn Sơn

nước ngọt

vòi nước công cộng phục vụ miễn phí cho nhân dân các huyện ven biển nhiều khó khăn như Gò Công Đông, Gò Công Tây, thị xã Gò Công và Tân Phú Đông. Chính quyền địa phương quyết tâm không để một ai phải chịu tình trạng thiếu nước sinh hoạt, phải mua hoặc đổi nước ngọt với giá đắt đỏ như trước đây.

Thời tiết nắng nóng gay gắt trong thời gian dài không có mưa cũng khiến mực nước các hồ thủy lợi xuống thấp cục độ. 11/11 huyện, thị xã, thành phố của Bình Phước thiếu nước ăn, thiếu nước tưới

cho cây trồng, chỉ số hạn nông nghiệp liên tục được cảnh báo ở mức “khắc nghiệt” đến “rất khắc nghiệt”. Tình trạng thiếu nước này đã khiến “thủ phủ” của cây điều, cây cao su, cây hồ tiêu hứng chịu thiệt hại lớn trong sản xuất nông nghiệp và ảnh hưởng đến đời sống của người dân khắp địa phương.

Trưởng phòng Dự báo thủy văn, Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia Phùng Tiến Dũng cho biết: tình trạng xâm nhập mặn sẽ còn tăng cao ở Nam Bộ trong 4 và tháng 5 tới. Chiều sâu ranh mặn 4‰ trong thời

kỳ này có khả năng như sau: Phạm vi xâm nhập mặn trên các sông Vàm Cỏ Đông, Vàm Cỏ Tây là 75 - 90km; sông Cửa Tiểu, Cửa Đại là 50 - 62km; sông Hàm Luông là 60 - 65km, sông Cổ Chiên là mặn 45 - 55km; sông Hậu là 40 - 55km; sông Cái Lớn là 45 - 50km. Xâm nhập mặn tại Đồng bằng sông Cửu Long mùa khô năm 2023-2024 ở mức cao hơn trung bình nhiều năm.

Cũng theo ông Dũng, tình hình xâm nhập mặn ở Đồng bằng sông Cửu Long phụ thuộc vào nguồn nước từ thượng nguồn sông Mekong,

triều cường và còn biến động trong thời gian tới. Cảnh báo cấp độ rủi ro thiên tai do xâm nhập mặn ở Đồng bằng sông Cửu Long cấp 2. Theo đó, độ mặn xâm nhập sâu trong sông, kênh rạch ở các tỉnh thành sẽ ảnh hưởng “khắc liệt” đến đời sống sinh hoạt và sản xuất của người dân khu vực sông Cửu Long.

Thời tiết ngày càng khắc nghiệt

Tại Hội nghị tổng kết công tác dự báo, cảnh báo thiên tai khí tượng thủy văn năm 2023, nhận định xu thế năm 2024 do Tổng Cục Khí tượng Thủy văn (Bộ Tài nguyên và Môi trường) vừa tổ chức cuối tháng 3/2024, ông Hoàng Đức Cường, Phó Tổng Cục trưởng Tổng Cục Khí tượng Thủy văn cũng nhận định, thời tiết, khí hậu Việt Nam trong năm 2023 chịu tác động mạnh mẽ của hiện tượng El Nino và biến đổi khí hậu. Đáng chú ý, lượng mưa không phân bố đều ở các khu vực khiến mực nước ở nhiều hồ chứa thủy điện lớn khu vực Bắc Bộ cuối tháng 5/2023 đã xuống mức thấp nhất trong 5 năm gần đây...

Sang năm 2024, El Nino tiếp tục duy trì với xác suất trên 90%. Nắng nóng năm 2024 sẽ xuất hiện sớm tại khu vực Nam bộ, khu vực Tây Bắc Bắc bộ và Trung Bộ.

Ông Cường nhận định, số

lượng bão, áp thấp nhiệt đới năm 2024 trên khu vực Biển Đông có khả năng thấp hơn trung bình nhiều năm và có khả năng tập trung vào nửa cuối mùa bão. Đầu mùa dự báo ít mưa, dồn dập vào cuối năm. Mùa lũ ít có khả năng đến sớm trên các sông suối khu vực Bắc Bộ, nguồn nước trên các sông và các hồ chứa lớn khu vực Bắc Bộ ở mức thiếu hụt so với trung bình nhiều năm.

Các chuyên gia cảnh báo, các địa phương chuẩn bị tâm lý sẵn sàng đối phó với các hiện tượng khí tượng thủy văn nguy hiểm, ảnh hưởng đến con người và phát triển kinh tế - xã hội. Tổng cục Khí tượng thủy văn khuyến cáo, các địa phương cần tranh thủ tích trữ nước ngọt khi triều thấp phục vụ nông nghiệp và dân sinh, đồng thời cần hạn chế tưới nhằm giảm thiểu thiệt hại sản xuất. Người dân cũng nên chuyển hướng trồng các loại cây thời vụ có thể chịu được mức độ mặn cao, chuyển đổi cơ cấu con giống phù hợp, đồng thời có những biện pháp chăm sóc chu đáo để hạn chế những thiệt hại do hạn hán, xâm nhập mặn gây ra. Bên cạnh việc lưu trữ và tiết kiệm, người dân cần phải lắp đặt các hệ thống lọc nước mặn để đảm bảo tốt nhất lượng nước sử dụng cho sinh hoạt và tưới tiêu. ●

Người dân
Đồng bằng
sông Cửu
Long đối phó
với tình trạng
nhiễm mặn.

Hơn 70% dân số Việt Nam có nguy cơ bị ảnh hưởng bởi thiên tai liên quan đến nước. Những hiện tượng thời tiết cực đoan ngày càng gia tăng do biến đổi khí hậu khiến cho vấn đề về an ninh nguồn nước trở nên phức tạp hơn. Đó là chia sẻ của PGS.TS Hoàng Thái Đại, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển kinh tế và môi trường.

Để tìm hiểu rõ hơn về vấn đề này, PV Ngày Nay đã có cuộc trao đổi với PGS.TS Hoàng Thái Đại xoay quanh vấn đề an ninh nguồn nước, về thực trạng hạn hán diễn ra khá phổ biến hiện nay.

An ninh nguồn nước quyết định an ninh quốc gia

Thưa PGS.TS Hoàng Thái Đại, ông đánh giá như thế nào về tầm quan trọng của việc đảm bảo an ninh nguồn nước quốc gia?

- Theo số liệu thống kê từ Liên minh Tài nguyên Nước (WRG), hiện nay tại Việt Nam 81% nước được dùng cho nông nghiệp, 11% cho nuôi trồng thủy sản, 5% cho công nghiệp và 3% sử dụng tại đô thị. Như vậy có thể thấy, nước đóng vai trò hết sức quan trọng ở hầu hết các lĩnh vực, mỗi một vấn đề liên quan đến nước đều có tác động rất lớn đến đời sống xã hội.

Hệ thống kênh dẫn nước thủy lợi Ngàn Trươi - Cẩm Trang (Hà Tĩnh).

Hạn hán là “bài toán”

◉ PHẠM BÍCH NGỌC

Thế nhưng, trong nhiều vấn đề liên quan đến ngành nước, an ninh nguồn nước hiện được xem là ưu tiên số một, là vấn đề mang tính sống còn cho an ninh quốc gia. Nói như vậy hoàn toàn không quá, bởi an ninh nguồn nước sẽ quyết định đến an ninh lương thực, an ninh môi trường - những nội dung gắn liền với an ninh quốc gia.

Hơn thế, đây là nhiệm vụ quan trọng nhằm đạt được mục tiêu phát triển bền vững mà Việt Nam theo đuổi đến năm 2030, trong đó mục tiêu số 06 hướng đến đảm bảo đầy đủ và quản lý bền vững tài nguyên nước và hệ thống vệ sinh cho tất cả mọi người.

Có ba yếu tố cấu thành nên sự phát triển bền vững, bao gồm: kinh tế, xã hội và môi trường. Nếu không có nước, hoạt động sản xuất nông nghiệp sẽ bị đình đốn, tiến trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá, đô thị hoá sẽ gặp rất nhiều cản trở, kéo theo đó nền kinh tế cũng sẽ chậm phát triển. Nếu không có nước phục vụ dân sinh, vấn đề an sinh xã hội sẽ bị đảo lộn, và nếu như nguồn nước bị ô nhiễm, chúng ta cũng sẽ không thể đảm bảo được một

môi trường chất lượng. Nói như vậy để thấy được rằng, nước chính là thành tố đầu vào quyết định cho mọi hoạt động ở cả ba trụ cột trên. Vì vậy, để đạt được sự phát triển một cách bền vững, trước tiên chúng ta cần đảm bảo được an ninh nguồn nước quốc gia một cách bền vững.

Theo ông, Việt Nam đang phải đối mặt với những thách thức nào trong việc đảm bảo an ninh nguồn nước?

- Mặc dù là quốc gia ven biển, có hơn 3.400 con sông, suối lớn nhỏ, với chiều dài từ 10 km trở lên, thế nhưng chỉ có khoảng 37% nguồn nước mặt tại Việt Nam hình thành trong nội địa, còn lại 63% là ngoại sinh, được tạo ra bởi các lưu vực sông nằm ngoài lãnh thổ. Tình trạng phụ thuộc vào nguồn nước từ bên ngoài đặt ra những hệ lụy rất khó lường như thiếu chủ động trong quản lý nguồn nước, lũ lụt, xâm nhập mặn, ô nhiễm nguồn nước, cũng như nhiều những vấn đề khác liên quan đến an ninh nước.

“

Là một quốc gia phụ thuộc vào nguồn nước ngoại sinh, Việt Nam cũng cần đẩy mạnh hợp tác quốc tế với các quốc gia láng giềng và trong khu vực nhằm đảm bảo được an ninh nguồn nước nội địa.

PGS.TS Hoàng Thái Đại

Bên cạnh đó, việc các quốc gia ở thượng nguồn sông quốc tế triển khai đầu tư xây dựng, hoặc có kế hoạch gia tăng sử dụng nước, xây dựng các hồ thủy điện, công trình chuyển nước liên lưu vực sông sẽ có ảnh hưởng trực tiếp đến tình hình tại nước ta. Dòng chảy của hầu hết các con sông như sông Mekong, sông Salween, sông Đồng Nai hiện đều đã bị biến đổi, gây ra những tác động mạnh mẽ đến lưu lượng và chu kỳ nước chảy về Việt Nam.

Vấn đề an ninh nguồn nước tại Việt Nam hiện cũng đang phải đối mặt với một thách thức lớn mang tên biến đổi khí hậu. Đây là một vấn đề toàn cầu, không riêng gì của nước ta, thế nhưng, theo đánh giá của Ngân hàng thế giới, Việt Nam lại là một trong 6 quốc gia chịu tác động nặng nề nhất do biến đổi khí hậu gây ra.

Trên thực tế, hơn 70% dân số nước ta có nguy cơ bị ảnh hưởng bởi thiên tai liên quan

đến nước. Chính vì vậy, những hiện tượng thời tiết cực đoan ngày càng gia tăng do biến đổi khí hậu cũng là một trở ngại lớn, khiến cho vấn đề về an ninh nguồn nước ở Việt Nam trở nên phức tạp hơn.

Tuy nhiên, chúng ta chỉ có thể giải quyết được bài toán về an ninh nguồn nước khi nhận định đúng được vấn đề cần tháo gỡ. Vậy câu hỏi đặt ra là giữa hai thách

Lưu vực sông Đồng Nai.

căng thẳng nhất

thức trên, đâu là vấn đề nghiêm trọng hơn?

- Một bộ phận có lẽ tin rằng biến đổi khí hậu chính là trở ngại lớn nhất cho việc đảm bảo an ninh nguồn nước. Thế nhưng cần nhớ rằng, xét về bản chất, biến đổi khí hậu chính là hệ quả từ những việc làm, hành động của con người đến môi trường tự nhiên. Đa số các nhà khoa học, chuyên gia, học giả đều nghiêng về

nhận định cho rằng dòng chảy từ thượng nguồn mới chính là bài toán lớn cho việc đảm bảo an ninh nguồn nước tại Việt Nam.

Suy thoái nguồn nước ngày càng trầm trọng

Ông có thể nói rõ hơn về thực trạng an ninh nguồn nước tại Việt Nam hiện nay?

- Dù xác định đảm bảo an ninh nguồn nước là một

nhiệm vụ cấp thiết trong bối cảnh hiện nay, song việc triển khai trên thực tế của chúng ta còn rất nhiều hạn chế. Theo đánh giá của Ngân hàng phát triển Châu Á (ADB) trong các năm 2013, 2016 và 2020, an ninh nguồn nước quốc gia của Việt Nam chỉ đạt mức bảo đảm 2/5, vẫn còn ở ngưỡng khá thấp, trong khi đó, con số này ở Indonesia là 3/5, còn ở Hàn Quốc và Australia là 4/5.

Xét về chất lượng nước, cả nước mặt và nước ngầm, cũng như hệ thống thủy lợi trên toàn quốc đều đã có dấu hiệu bị ô nhiễm, gây ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động sản xuất nông nghiệp, công nghiệp, và đời sống sinh hoạt của người dân. Chưa kể đến, ở nhiều đô thị lớn, tình trạng khai thác vượt mức nguồn nước dưới đất cũng khiến cho mực nước ngầm bị suy giảm liên tục và chưa có biểu hiện phục hồi.

Vấn đề suy thoái nguồn nước diễn ra ngày càng trầm trọng tại một số đoạn sông trên lưu vực sông Cầu (sông Ngũ Huyện Khê), sông Nhuệ - Đáy, sông Hồng (hệ thống thủy lợi Bắc Hưng Hải), sông Vu Gia - Thu Bồn,... Những

năm gần đây, mức độ hạ thấp lòng dẫn sông Hồng đã đạt ngưỡng cảnh báo, có nơi từ 4-6m (tại Sơn Tây) khiến nhiều công trình lấy nước của Hà Nội không thể vận hành. Trước đây, cần duy trì dòng chảy về hạ du khoảng 1.200m³/s - 1.500m³/s, thế nhưng giờ đây, phải duy trì lưu lượng khoảng trên 3.000m³/s mới đủ đầu nước để lấy vào các hệ thống thủy lợi phục vụ cấp nước.

Bên cạnh đó, do phụ thuộc vào nguồn nước từ các lưu vực sông nằm ngoài lãnh thổ, Việt Nam vẫn ở vào tình thế bị động trong công tác giữ nước, quản lý nước, phân phối và điều tiết nước. Nguồn nước nội sinh của chúng ta hiện chỉ đạt khoảng 4.200m³/người/năm, thấp hơn đáng kể so với mức trung bình của các quốc gia trong khu vực Đông Nam Á là 4.900m³/người/năm. Trong khi đó, nguồn nước sản sinh từ các quốc gia thượng nguồn lưu vực sông Mekong đã chiếm đến 90,1% và sông Hồng chiếm 38,5% tổng lượng nước chảy trên các con sông này.

Bởi vậy, trong rất nhiều vấn đề cấp bách hiện nay, hạn hán, thiếu nước có lẽ đang được xem là câu chuyện căng thẳng nhất, khi mà lượng nước từ thượng nguồn chảy về ngày càng hạn chế và rất thất thường.

Đơn cử như tại Đồng bằng sông Cửu Long, vừa lúa lớn nhất của cả nước, đồng thời cũng nguồn cung cấp trái cây, thủy sản, đóng vai trò quan trọng trong hoạt động sản xuất, xuất khẩu lương thực. Hiện đồng bằng này có gần 2 triệu ha đất phèn, cần sử dụng nước để ếm phèn, chống xâm nhập mặn. Nếu không có nước, không loại cây hay hạt giống nào có thể sống được ở đất này, và khi đó Đồng bằng Sông Cửu Long sẽ là đồng bằng "chết".

Kết quả nghiên cứu của Hội đồng Ủy hội sông Mekong quốc tế đã chỉ rõ, khi các công trình thủy điện hoàn thành xây dựng, đi vào vận hành ở các quốc gia phía trên thượng nguồn, Việt Nam sẽ phải chịu nhiều bất lợi kéo theo. Đến năm 2040, cơ quan này dự báo

lượng phù sa, chất dinh dưỡng, môi trường, sinh kế người dân vùng Đồng bằng sông Cửu Long có thể sẽ sụt giảm 97%.

Trước tình hình trên, đâu là những giải pháp hiệu quả để Việt Nam sớm đảm bảo được an ninh nguồn nước một cách bền vững, thưa ông?

- Khi tính đến các giải pháp, ưu tiên hàng đầu bao giờ cũng cần tập trung nâng cao nhận thức của người dân, doanh nghiệp, các cơ sở sản xuất kinh doanh, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản về tầm quan trọng của việc đảm bảo an ninh nguồn nước, đập, hồ chứa nước. Đây sẽ là bước đi tiên đề nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng, tránh lãng phí nguồn tài nguyên đặc biệt này.

Ngoài ra, cần bổ sung các cơ chế, chính sách, kế hoạch, quy hoạch về tài nguyên nước, đồng thời tăng cường sự phối hợp của các ngành, các cấp nhằm sớm đạt được mục tiêu đảm bảo an ninh nguồn nước. Việc trữ nước như thế nào, bảo vệ rừng đầu nguồn, tạo nguồn sinh thủy ra sao phải được nghiên cứu cụ thể, tất cả các ngành, bộ phận trong xã hội cần có sự đồng tâm hiệp lực triển khai.

Tuy nhiên, không chỉ chú trọng đến việc bảo đảm, dự trữ nguồn nước và cải thiện chất lượng nguồn nước, mà chúng ta cũng cần quan tâm nhiều hơn đến công tác quản lý phía trên. Đây là một giải pháp vô cùng quan trọng trong bức tranh tổng thể, khi mà quản lý nhà nước về ngành nước hiện vẫn còn chông chéo giữa các bộ ngành và chưa được quy về một mối.

Bên cạnh đó, là một quốc gia phụ thuộc vào nguồn nước ngoại sinh, Việt Nam cũng cần đẩy mạnh hợp tác quốc tế với các quốc gia láng giềng và trong khu vực nhằm đảm bảo được an ninh nguồn nước nội địa. Trong đó, chúng ta cần đặc biệt thúc đẩy hợp tác với các quốc gia nằm ở thượng nguồn các con sông gồm Trung Quốc, Myanmar, Thái Lan, Lào và Campuchia.

Xin cảm ơn ông!

Ngay từ những ngày đầu năm, nắng đã nhu thiêu đốt khắp vùng Tây Nguyên, rồi theo thời gian, hạn hán càng ngày càng trở nên cực đoan hơn khi sắp chuẩn bị bước vào hè.

Nắng nóng “thiêu đốt” cả người và cây

◉ HẢI MINH

Những dữ liệu về thời tiết năm 2023 với những kỷ lục nắng nóng lại được các chuyên gia dự báo ngay từ đầu năm 2024 sẽ là những kỷ lục mới. Và không cần phải chờ lâu, địa bàn các tỉnh khu vực Tây Nguyên ngay những tháng đầu năm đã hứng chịu nắng nóng kéo dài. Mực nước giảm mạnh, rất nhiều sông, suối cạn trơ đáy gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống của người dân. Chính quyền các địa phương đang triển khai nhiều giải pháp để chống hạn hiệu quả, hạn chế tối đa thiệt hại trong sản xuất.

Không còn giọt nước nào

Hạn hán ở địa bàn xã Nam Xuân và Đắk Sôr (huyện Krông Nô, tỉnh Đắk Nông) đang diễn ra khốc liệt. Suối Đắk Sôr được đánh giá là một trong những dòng suối lớn nhất huyện Krông Nô. Dòng suối này chảy qua địa bàn hai xã Đắk Sôr và Nam Xuân. Trên dòng suối này có 3 công trình thủy lợi là ba đập dâng phục vụ tưới nước trong mùa khô cho cây trồng. Thế nhưng, cả 3 đập dâng nêu trên và cả dòng suối Đắk Sôr đều đã xảy ra tình trạng khô hạn, thiếu nước.

Tại suối Đắk Sôr, những ngày qua cả dòng suối hầu như không còn tích trữ được giọt nước nào. Mặt suối giờ đã trơ đáy, lộ rõ đất, đá...

Theo Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Krông Nô, vụ Đông Xuân 2024, trên địa bàn huyện có khoảng 4.600 héc-ta cây hằng năm và khoảng 32.000ha cây công nghiệp, cây ăn trái dài ngày. Hiện mới vào những ngày đầu tháng 4, nhưng cục bộ nhiều vùng nông nghiệp đã thiếu nước tưới. Chỉ tính riêng hai xã Nam Xuân và Đắk Sôr, hiện

Người dân mệt mỏi tích trữ từng giọt nước.

đang có khoảng 1.500 héc-ta cây trồng các loại thiếu nước tưới. Trong đó, có khoảng 30% diện tích cây cà phê, hồ tiêu, cây ăn quả trên địa bàn hai xã này chưa đủ nước tưới đợt hai.

Ông Doãn Gia Lộc, Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Krông Nô cho biết, năm nay, tình hình khô hạn diễn ra khốc liệt hơn nhiều năm qua. Mực nước ở 12 hồ đập thủy lợi trên địa bàn đã giảm sâu hơn khoảng 15% so với mọi năm. Nếu mùa khô kéo dài đến tháng 5, 6, thì một số diện tích cây trồng tại địa bàn các xã như: Đắk Sôr, Nam Nung, Nam Xuân, Tân Thành sẽ đối mặt với khô hạn khốc liệt.

Theo UBND tỉnh Đắk Nông, hiện nay, lưu lượng nước trên các sông, suối tiếp tục dao động theo xu thế giảm. Đặc biệt ở khu vực phía Bắc của tỉnh, nguồn nước tại nhiều suối nhỏ đã bị cạn kiệt. Dự báo, trong thời gian tới, nếu thời tiết tiếp tục nắng nóng kéo dài, không xuất

hiện mưa, nhiều khu vực trên địa bàn tỉnh có thể xảy ra hạn hán, thiếu nước phục vụ tưới cục bộ. Trong đó, gay gắt nhất phải kể đến các huyện Cư Jút, Krông Nô và Đắk Mil nằm ở khu vực phía Bắc.

Các địa phương đã có nhiều ý kiến liên quan đến tình hình nước tưới. Các địa phương mong muốn công ty sớm điều tiết nước vì hiện nay, nhu cầu nước tưới của người dân rất cấp thiết.

Liên quan đến công tác này, UBND tỉnh Đắk Nông

cũng đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị địa phương thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, thiếu nước phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh mùa khô năm 2024. UBND tỉnh giao Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn kiểm tra, hướng dẫn, đôn đốc, hỗ trợ các địa phương thực hiện kế hoạch, giải pháp phòng chống hạn, thiếu nước. Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn triển khai các biện pháp sử dụng nước tiết kiệm, chuyển đổi

“

Mọi năm cũng xảy ra nắng hạn, tuy nhiên, năm nay nặng hơn mọi năm. Cây cối trong vườn héo khô, chúng tôi cũng không biết phải làm sao vì không có đủ nước để tưới. Dù được trả tiền công tưới thuê cao nhưng chúng tôi cũng không đủ nguồn nước mà tưới.

Bà Trần Thị Xuyên

cơ cấu cây trồng, bố trí cơ cấu giống, thời vụ, phổ biến các biện pháp, kỹ thuật gieo cấy, chăm sóc và bảo vệ cây trồng phù hợp.

Công ty TNHH MTV Khai thác công trình thủy lợi tỉnh chủ động điều tiết nguồn nước tiết kiệm, hiệu quả, thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn; báo cáo tình hình nguồn nước tại các công trình thủy lợi; tình hình hạn hán, thiếu nước và công tác phục vụ sản xuất nông nghiệp, dân sinh mùa khô năm 2024.

Cây cối khô hạn vì thiếu nước.

Thời kỳ cao điểm khô hạn ở Lâm Đồng

Hồ Đan Kia - Suối Vàng là nơi cung cấp nguồn nước cho các nhà máy sản xuất nước sinh hoạt, phục vụ TP Đà Lạt và huyện Lạc Dương. Nhiều tháng qua, tỉnh Lâm Đồng không có mưa khiến mực nước tại hồ Đan Kia - Suối Vàng đang ngày càng cạn kiệt.

Tại khu vực thượng nguồn của hồ nước này, hạn hán đã khiến mặt hồ giảm 2-3m hiện ra phần đáy và rác thải nông nghiệp, sinh hoạt. Hiện, lòng hồ đã trở đáy, nứt nẻ. Nhiều người dân có thể chạy xe máy trên lòng hồ đã khô hạn, nứt nẻ mà không bị sụt lún.

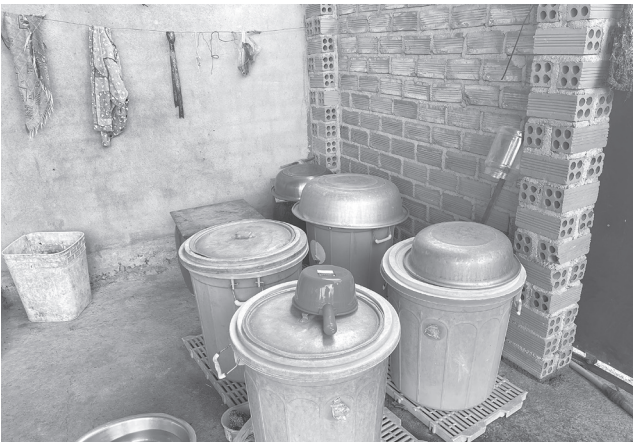
Người dân canh tác nông nghiệp phải đầu tư thêm ống dẫn nước, vận chuyển

máy bơm ra giữa lòng hồ để bơm hút nước tưới tiêu. Tình trạng hạn hán kéo dài khiến nguồn nước ở hồ Suối Vàng giảm mạnh, nguy cơ đe dọa trực tiếp tới nước sinh hoạt của TP Đà Lạt và huyện Lạc Dương. Đang vào thời kỳ cao điểm khô hạn ở Lâm Đồng,

dọc Quốc lộ 20, đoạn qua xã Đại Lào và Lộc Châu, TP Bảo Lộc các hộ dân đang rơi vào tình trạng thiếu nước sạch sinh hoạt. Do nguồn nước bị thiếu hụt nên người dân phải đi xin hoặc mua nước nơi khác về dùng hoặc sử dụng nước giếng khoan. Trong khi đó, hệ thống nước máy chưa đưa vào sử dụng ổn định nên người dân không có nước hoặc thiếu nước sinh hoạt, một số nơi phải đi mua nước từ xe bồn với giá khá cao, ảnh hưởng rất lớn đến đời sống của nhân dân.

Ông Nguyễn Văn Ngọc, Trưởng thôn 3 (xã Đại Lào) cho biết, hơn 150 hộ dân trong thôn đang bị thiếu nước sinh hoạt. Hầu hết các hộ sử dụng nước giếng đào, đang cao điểm khô hạn, nguồn nước bị thiếu hụt nên bà con phải đi xin hoặc mua nước nơi khác về dùng.

Người dân trữ nước để đối phó với đợt nắng nóng.

Những cây khô khẳng khiu in trên nền trời vì khát nước.

Hiện nay, người dân vẫn phụ thuộc vào các ao hồ, sông suối để lấy nước tưới vườn, rẫy thì nay nguồn nước này gần như cạn kiệt. Tại thôn 3, xã Đại Lào (TP Bảo Lộc, tỉnh Lâm Đồng), nhiều vườn cây trồng khô hạn do không có đủ nước để tưới tiêu, một số vùng sản xuất nông nghiệp thiếu nước tưới, người dân đang dốc sức chống hạn. Gia đình bà Trần Thị Xuyên (thôn 3, xã Đại Lào) trồng 3 sào cà phê nhưng do tình trạng thiếu nước nên từ trong Tết, gia đình bà không có nước tưới cây. Dù nhận dịch vụ tưới vườn với giá 250.000 đồng/giờ đồng hồ, nhưng vợ chồng bà cũng không dám nhận vào thời điểm này do thiếu nước.

“Mọi năm cũng xảy ra nắng hạn, tuy nhiên, năm nay nặng hơn mọi năm. Cây cối trong vườn héo khô, chúng tôi cũng không biết phải làm sao vì không có đủ nước để tưới. Dù được trả tiền công tưới thuê cao nhưng chúng tôi cũng không đủ nguồn nước mà tưới”, bà Trần Thị Xuyên nói.

Theo thống kê của Sở

Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Lâm Đồng, dung tích trữ trong các hồ thủy điện, thủy lợi lớn đến cuối tháng 12/2023 còn khoảng 90% so với thiết kế, mực nước trong hồ thủy lợi phổ biến thấp hơn so với mực nước dâng bình thường từ khoảng 0,1 đến gần 1m, đối với các hồ thủy điện thấp hơn từ 0,2 đến gần 3m.

Căn cứ dự báo, cảnh báo thời tiết, thủy văn thời hạn mùa của tỉnh Lâm Đồng; trên cơ sở báo cáo của các địa phương, đơn vị thì hiện nay các công trình thủy lợi, công trình cấp nước sinh hoạt nông thôn có thể đáp ứng nhu cầu cấp nước. Tuy nhiên trong thời gian tới, nếu xuất hiện tình hình nắng nóng kéo dài, hạn hán có khả năng gây ảnh hưởng tới đời sống và sản xuất. Để chủ động trong công tác phòng, chống hạn hán thiếu nước mùa khô năm 2024, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Lâm Đồng đã xây dựng Kế hoạch phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2024 trên địa bàn tỉnh. ●

Các đầu nậu thu mua, nhà sản xuất và nhà bán lẻ đều đổ lỗi cho nhau về mức giá kỷ lục lên tới 10.000 USD/tấn của hạt ca cao. Giá cacao tăng chóng mặt nhưng người nông dân không thấy vui. Hiện tượng El Nino đang khiến họ rơi nước mắt.

Mất mùa, mất cả giá

Phòng trưng bày Hoàng gia Saint-Hubert ở Phố cổ Brussels (Bỉ) luôn là một nơi ồn ào. Đứng ở đây, người ta có thể bắt gặp các tín đồ thời trang mê mẩn xa xỉ phẩm, các gia đình lặng lẽ ăn bánh quế dưới mái vòm từ thế kỷ 19. Nhưng chính mùi hương ngọt ngào mới là điểm nhấn của nơi đây. Mùi chocolate lan tỏa ra khỏi các cửa hàng, nơi thực khách tự nguyện bỏ ra 50 euro (1,3 triệu đồng) cho món bánh kem hấp dẫn.

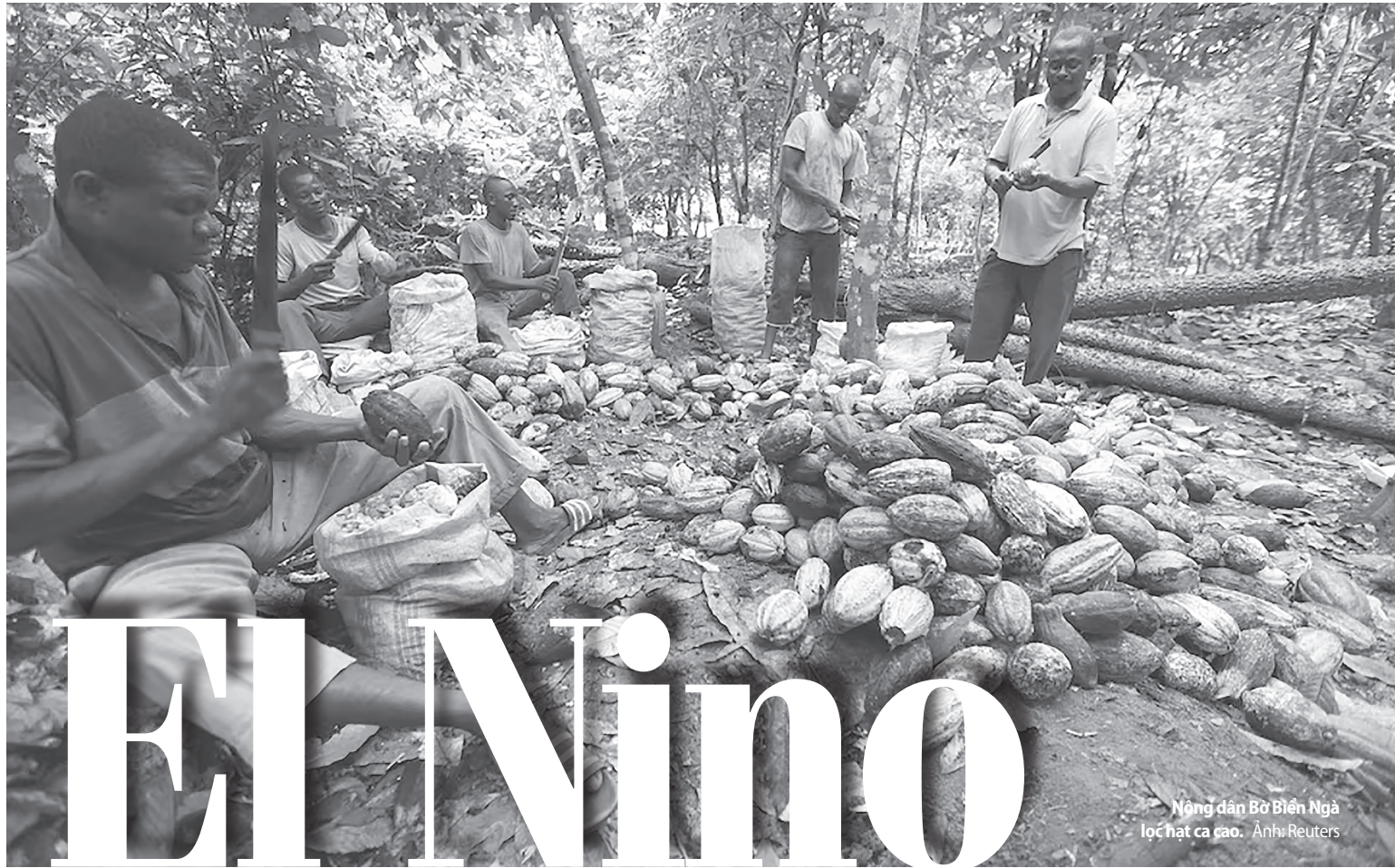
Géraldine Sac, quản lý của Les Délices du Roy, một cửa hàng bán đồ tráng miệng, quả quyết nói: “Giá nguyên liệu hiện đang cao. Tôi không hiểu tại sao mọi người vẫn đổ xô mua đồ ngọt”.

Chỉ cách Lễ Valentine năm nay một tuần, giá ca cao trên sàn niêm yết New York đã lên tới 5.874 USD/tấn. Cho tới Lễ Phục sinh, giá ca cao tiếp tục tăng phi mã lên tới 10.080 USD/tấn - tăng khoảng 135% kể từ đầu năm đến nay.

Người dân châu Âu chưa khi nào phải bỏ nhiều tiền tới vậy để thỏa mãn cơn nghiện đồ ngọt. Từ Scotland ở phía bắc, đến đảo Sicily phía nam, người tiêu dùng đang trả nhiều hơn tới 50% cho các mặt hàng chocolate so với năm ngoái.

Đối với Désiré Adon, các cửa hàng thời trang ở Bỉ nằm ngoài thể giới của họ. Người nông dân trồng ca cao đến từ Bờ Biển Ngà chỉ kiếm được 1.000 franc Trung Phi (CFA), tương đương 40 nghìn đồng cho mỗi cân hạt họ bán. Vụ thu hoạch ca cao năm nay chưa bao giờ khiến họ tuyệt vọng tới vậy.

“Thật là khốn khổ”, Désiré Adon chia sẻ từ khu vườn của ông ở phía bắc thủ đô

Nông dân Bờ Biển Ngà lọc hạt ca cao. Ảnh: Reuters

El Nino và cuộc khủng hoảng

◉ **BẮC HIỆP** (dịch và tổng hợp)

Abidjan. El Nino đem tới những cơn mưa trái mùa trút xuống vườn ca cao không thương tiếc. Rồi sâu bệnh theo sau, tàn phá mùa màng của người nông dân.

Thiên tai khiến Adon không đủ tiền mua phân bón hoặc thuốc trừ sâu cho những gốc cây cần cỗi của mình.

Cuộc khủng hoảng ca cao ở Tây Phi đã làm giảm 1/10 nguồn cung ca cao toàn cầu, gây ra tình trạng thiếu hụt nghiêm trọng. Các nhà máy chế biến ở Bờ Biển Ngà và nước láng giềng Ghana đang cạn kiệt hạt để làm bơ và rượu ca cao, những thành phần chính trong chocolate.

Tình trạng mất mùa, tăng giá nguyên liệu đã làm chệch hướng thị trường ca cao toàn cầu. Giống như nhiều mặt hàng nông sản khác, ca cao được người nông dân bán lại cho các thương lái địa phương, những người này sau đó “sang tay” cho các nhà máy chế biến hoặc thương nhân quốc tế.

Những viên chocolate nhỏ bé đang dần trở nên đắt đỏ. Ảnh: AFP

Từ những mất xích này, hạt ca cao hoặc các sản phẩm như bơ, bột và chất lỏng được bán lại cho những “gã khổng lồ” chocolate toàn cầu như Nestle, Hershey và Mondelez.

Thông thường, thị trường ca cao được quản lý bằng một quy trình chặt chẽ: Thương nhân và nhà chế biến mua hạt từ các đại lý địa phương trước tối đa 1 năm với mức giá đã thỏa thuận trước. Nhà nước thường quy định giá sàn thấp

“

Ở Indonesia, biến đổi khí hậu đang làm giảm năng suất khoảng 50%, dẫn đến thiệt hại ước tính khoảng 666 USD/ha, ảnh hưởng tới một triệu ha.

Bà Daroci

cho mỗi cân hạt ca cao nông dân thu hoạch.

Tuy nhiên, trong thời buổi khủng hoảng như năm nay, quy trình này đã bị xô lệch. Các đại lý địa phương thường trả cho nông dân một khoản phí bảo hiểm so với giá hạn ngạch tại trang trại để có được hạt.

Sau đó, các đại lý bán hạt trên thị trường giao ngay với giá cao hơn thay vì bán theo giá thỏa thuận trước.

Dù giá nguyên liệu tăng, những nông dân như Adon không thấy bất kỳ khoản tiền nào đổ vào túi mình. Tỷ lệ 1.000 CFA mỗi kg ca cao của họ được một doanh nghiệp nhà nước đặt ra hai

lần mỗi năm, đảm bảo giá sàn khi thị trường đi xuống, nhưng cũng giới hạn thu nhập của họ trong thời kỳ bội thu.

Ghana và Bờ Biển Ngà đang cố gắng thay đổi điều đó bằng cách tạo ra một tổ chức kiểu OPEC, nhưng các “ông lớn” trong nhiều năm đã từ chối trả thêm tiền cho các nông sản xuất.

Đứng nhìn khung cảnh hoang tàn của trang trại ca cao cũng đủ khiến Janet Gyamfi suy sụp. Chỉ tính riêng năm ngoái, khu đất rộng 27 ha ở phía tây Ghana này được phủ gần 6.000 cây ca cao. Còn giờ, chỉ còn lại chưa đầy một chục ha.

được đưa ra cho người tiêu dùng, các công thức khác lại nổi lên nhờ sự tăng trưởng uy tín của ca cao.

Càng đắt đỏ, càng trở thành sản phẩm cao cấp, và công ty Mondelez đã nhận ra điều này. Simon Crowther, giám đốc marketing của Mondelez tại Vương quốc Anh, cho biết nhà sản xuất bánh quy Oreo đã giới thiệu dòng sản phẩm mới “bánh trứng Phục sinh cao cấp” và một dòng sản phẩm đặc biệt “Trứng Phục sinh cao cấp” dành cho người tiêu dùng có thể sẵn lòng chi tiền cho chocolate.

Theo người phát ngôn của Mondelez, do chi phí nguyên liệu thô (cacao và đường) tăng, công ty sẽ xem xét không chỉ tăng giá mà còn “thay đổi đơn vị trọng lượng” chocolate của mình.

Các nhà sản xuất chocolate lớn đã tự bảo vệ mình đầy đủ trước tình trạng giá ca cao tăng cao. Theo ông Thierry Noesen, thuộc thương hiệu chocolate Belvas của Bỉ, những doanh nghiệp nhỏ sẽ cảm nhận được hậu quả. Chẳng hạn như doanh nghiệp của ông cần 600 tấn ca cao mỗi năm.

Ông Thierry Noesen cho biết chỉ các công ty nhỏ bị ảnh hưởng. “Vào cuối năm ngoái, giá đã tăng 10-15%. Bây giờ rõ ràng là hoảng loạn”, vị CEO của Belvas nhận định. Các nhà sản xuất không còn lựa chọn nào khác ngoài việc điều chỉnh giá cả, dẫn đến rủi ro cho doanh nghiệp. “Việc thực hiện các dự án mới còn khó khăn hơn đối với chúng tôi. Mặt khác, có lẽ chúng ta đang phải trả giá thực sự cho chocolate”, ông Noesen chỉ ra.

Than thở với tờ *Politico*, Géraldine Sac, quản lý cửa hàng tráng miệng Les Délices du Roy ở Brussels, cho rằng dù ai là “thủ phạm” đứng sau cuộc khủng hoảng ca cao, thì người tiêu dùng cuối cùng vẫn là người phải trả tiền.

“Chocolate hiện đang trở thành một sản phẩm xa xỉ”, Sac nói.●

○ **Tổ chức Ca cao Quốc tế (ICCO) dự kiến sản lượng ca cao toàn cầu sẽ giảm 10,9% xuống còn 4,45 triệu tấn trong mùa thu hoạch năm nay.**

Janet Gyamfi rơi nước mắt khi nhìn trang trại ca cao của mình bị thiên tai và dịch bệnh tàn phá. Ảnh: Reuters

ca cao

“Trang trại này là phương tiện sinh tồn duy nhất của tôi”, Gyamfi cất tiếng khi nước mắt chảy dài trên má. “Tôi đã định để lại nó cho các con tôi”.

Nếu như trước đây, nông dân chỉ cần chặt thêm rừng để mở rộng đất canh tác nhằm bù đắp cho tình trạng mất mùa. Giờ đây, họ không thể làm theo cách cũ, bởi các nước EU đe dọa sẽ tẩy chay các nguồn nguyên liệu gây tổn hại môi trường.

Theo trang *Climate.gov*, khi nhiệt độ tăng cao vào năm 2050, ngày càng có nhiều khu vực trồng ca cao bị thu hẹp, người nông dân có thể buộc phải canh tác trên các vùng đất cao hơn.

Bà Kerry Daroci, người đứng đầu ngành ca cao tại tổ chức bảo vệ rừng nhiệt đới Rainforest Alliance, cho biết: “Nông dân trồng ca cao phải đối mặt với những quyết định quan trọng. Họ có thể bắt đầu tìm đến những vùng đất cao hơn, nơi thời tiết thuận lợi hơn cho việc trồng ca cao hoặc

một số có thể quyết định bỏ trồng ca cao”.

Thiệt hại tài chính của El Nino và biến đổi khí hậu vẫn chưa được xác định rõ ràng đối với các nước như Bờ Biển Ngà, Ghana hay Indonesia. Tuy nhiên, vì lợi nhuận từ ca cao chiếm 70 - 100% thu nhập của người nông dân các nước này, nên bất kỳ sự thay đổi nào cũng sẽ có tác động đáng kể đến sinh kế của họ.

“Ở Indonesia, biến đổi khí hậu đang làm giảm năng suất khoảng 50%, dẫn đến thiệt hại ước tính khoảng 666 USD/ha, ảnh hưởng tới một triệu ha”, bà Daroci nói. “Chúng ta đã đến thời điểm không thể giảm thiểu tác hại của biến đổi khí hậu nữa”.

Món đồ ngọt xa xỉ

Giá ca cao tăng vọt làm đẩy lên quan ngại về tác động dây chuyền có thể khiến giá các mặt hàng đồ ngọt tăng theo, trong bối cảnh các nền kinh tế lớn trên thế giới đang chật vật đối phó với lạm phát.

Mới đây, tập đoàn thực phẩm và đồ uống Nestle của Thụy Sĩ thông báo doanh số bán hàng của hãng trong năm 2023 sụt giảm sau khi hãng quyết định tăng giá thành sản phẩm thêm 7,5% do chi phí nguyên liệu sản xuất tăng.

Đối mặt với sự tăng giá đột ngột và triển vọng xu hướng này vẫn tiếp tục, các nhà sản xuất đồ ngọt phải tăng cường sự sáng tạo của họ.

Dịp Lễ Phục sinh năm nay, một số nhà sản xuất đã quyết định tăng giá trứng, trong khi những nhà sản xuất khác lại chọn sản xuất trứng Phục sinh không có chocolate.

Theo ông Ole Hansen, một nhà phân tích của ngân hàng Saxobank tại Đan Mạch, thường thì cần từ 6 đến 12

tháng để những biến động giá như vậy được đưa vào giá bán lẻ sản phẩm, nhưng ông cho rằng người tiêu dùng nên chuẩn bị cho sự tăng giá của chocolate.

Chocolate đang trở thành sản phẩm xa xỉ mới và các nhà sản xuất dự đoán giá của các sản phẩm sẽ tăng để đáp ứng với mức tăng giá đáng kể này của ca cao.

Công ty Hershey (sở hữu thương hiệu Kit Kat) là một trong những nhà chiến lược tiếp thị thích thúc đẩy các món ăn ngọt lễ Phục Sinh không có chocolate. Hershey cung cấp nhiều hơn các món ngọt không có cacao đến các nhà bán lẻ vào dịp Phục Sinh.

Tuy nhiên, nếu một số công thức không có ca cao

Trong khuôn khổ Triển lãm Ô tô Quốc tế Bangkok (BIMS) 2024, VinFast Auto giới thiệu các giải pháp di chuyển xanh đa dạng, phong phú tới thị trường xe điện hàng đầu Đông Nam Á, bao gồm ô tô điện, mẫu bán tải điện ý tưởng VF Wild và xe máy điện. Nhà sản xuất xe điện Việt Nam cũng mang đến chính sách hậu mãi xuất sắc nhất thị trường, khẳng định quyết tâm mở rộng mạnh mẽ tại Thái Lan.

Đồng đạo khách mời tham dự sự kiện tại gian hàng của VinFast.

Các giải pháp di chuyển xanh, hiện đại và thông minh được VinFast đưa đến BIMS 2024 bao gồm mini-SUV VF 3; VF 5, VF e34, VF 6, VF 7, VF 8 và VF 9 thuộc phân khúc từ A-SUV đến E-SUV; và VF Wild, mẫu bán tải điện ý tưởng từng thu hút sự chú ý của cả thế giới khi ra mắt tại CES 2024. Trong đó, các mẫu VF 5, VF e34, VF 6, VF 7, VF 8 và VF 9 đều là phiên bản tay lái nghịch, phù hợp với thị trường Thái Lan. Ngoài ra, VinFast cũng trưng bày toàn bộ dải xe máy điện, từ phổ thông đến cao cấp, bao gồm Evo200 và Evo200 Lite, Feliz S, Klara S, Vento S và Theon S.

Thông qua việc giới thiệu hệ sinh thái di chuyển xanh với những giải pháp chất lượng mang thiết kế phóng khoáng và công nghệ hiện

VinFast giới thiệu dải xe điện hoàn chỉnh tại BIMS 2024

đại tới thị trường xe điện hàng đầu khu vực, VinFast mạnh mẽ khẳng định năng lực sản xuất toàn cầu và khả năng đáp ứng trọn vẹn các nhu cầu di chuyển linh hoạt và thân thiện với môi trường của nhiều nhóm khách hàng.

Bên cạnh đó, VinFast còn đem đến chính sách hậu mãi xuất sắc chưa từng có tại thị trường ô tô hàng đầu Đông Nam Á để giúp di chuyển xanh trở nên dễ tiếp cận hơn với mọi người. Các mẫu ô tô điện của VinFast sẽ được bảo hành 7-10 năm hoặc 160.000-

200.000 km đối với hệ truyền động (tùy điều kiện nào đến trước); 8-10 năm và không giới hạn số km đối với pin.

Như vậy, VinFast là hãng xe có thời gian bảo hành lâu nhất cho các mẫu ô tô phổ thông tại thị trường Thái Lan. Triết lý kinh doanh "Đặt khách hàng làm trọng tâm" của VinFast còn được thể hiện rõ thông qua mạng lưới đại lý rộng khắp, cùng những dịch vụ và điều khoản hỗ trợ người tiêu dùng vượt trội so với tiêu chuẩn chung của thị trường Thái Lan.

Bên cạnh đó, VinFast cam kết không ngừng sáng tạo để mang đến các chính sách bán hàng linh hoạt, nổi bật là chính sách cho thuê pin ô tô độc đáo, tạo ra trải nghiệm an tâm cùng sự hài lòng tối đa trong suốt quá trình sử dụng của khách hàng Thái Lan.

Bà Vũ Đặng Yến Hằng, Tổng giám đốc VinFast Thái Lan, chia sẻ: "VinFast tự hào mang đến BIMS 2024 những mẫu xe thông minh, sáng tạo và thân thiện với môi trường. Dải sản phẩm đa dạng và chất lượng vượt trội khẳng định vị

thế dẫn dắt trong thị trường xe điện khu vực và toàn cầu của VinFast. Với dịch vụ hậu mãi vượt trội, chúng tôi sẽ mang đến những trải nghiệm điện hóa thú vị, cam kết đồng hành cùng người tiêu dùng Thái Lan trong cuộc cách mạng giao thông xanh."

Thái Lan là thị trường xe điện hàng đầu Đông Nam Á với nhu cầu chuyển đổi từ xe xăng sang xe điện đang gia tăng mạnh mẽ. Với quyết tâm mở rộng toàn cầu, VinFast đặt mục tiêu góp phần thiết lập tiêu chuẩn mới về trải nghiệm di chuyển xanh của khách hàng Thái Lan, hướng tới xây dựng tương lai giao thông bền vững cho tất cả mọi người.

Theo kế hoạch, trong năm 2024, VinFast sẽ mở rộng hoạt động tại tối thiểu 50 quốc gia trên thế giới. Bên cạnh các thị trường trọng điểm như Mỹ, Canada và châu Âu, VinFast đang mạnh mẽ tiến ra những quốc gia láng giềng trong khu vực châu Á như Ấn Độ, Indonesia, Thái Lan, Philippines cùng khu vực Trung Đông và châu Phi. Ngoài Việt Nam, VinFast cũng xúc tiến xây dựng nhà máy sản xuất xe điện ở Mỹ, Ấn Độ và sẽ xây nhà máy tại Indonesia. ●

VINBIGDATA TUYỂN SINH CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO KỸ SƯ AI MÙA 5 -2024

Từ ngày 1/4/2024, VinBigdata (thuộc Tập đoàn Vingroup) bắt đầu tuyển sinh Chương trình Đào tạo Kỹ sư AI Vingroup mùa 5, nhằm tìm kiếm và phát triển tài năng trẻ thuộc lĩnh vực khoa học công nghệ. Học viên sẽ được đào tạo miễn phí với sự dẫn dắt của chuyên gia đầu ngành thế giới và cơ hội phát triển nghề nghiệp tại Vingroup cùng học bổng du học các trường Top đầu thế giới về công nghệ.

Chương trình Đào tạo Kỹ sư AI Vingroup hướng đến các sinh viên năm cuối, học viên các chương trình sau Đại học, cử nhân, kỹ sư trẻ, thạc sĩ chuyên ngành Công nghệ thông tin, Trí tuệ nhân tạo, Khoa học máy tính, Khoa học dữ liệu, Điện tử - Viễn thông, Toán - Tin hoặc chuyên ngành kỹ thuật phù hợp tại các trường Đại học Việt Nam và quốc tế. Số lượng chỉ tiêu tuyển sinh năm 2024 là 70 học viên. Thời gian nhận hồ sơ ứng tuyển từ ngày 1/4 đến hết 15/5/2024.

Để được xét tuyển, ứng viên phải đạt GPA tối thiểu 3.0 và điểm

tiếng Anh TOEIC 600 hoặc tương đương. Ứng viên sẽ trải qua ba vòng xét chọn bao gồm: (1) sàng lọc hồ sơ; (2) kiểm tra đầu vào chuyên môn Toán - Lập trình, Tiếng Anh và (3) phỏng vấn cùng hội đồng chuyên gia.

Chương trình Đào tạo Kỹ sư AI Vingroup của VinBigdata gồm hai giai đoạn chính. Giai đoạn nền tảng kéo dài 4 tháng, bao gồm các môn Học máy cơ bản và nâng cao, Thị giác máy tính, Xử lý ngôn ngữ tự nhiên, Đại số tuyến tính, Xác suất thống kê, Đạo đức nghề AI, và các môn bổ trợ như Python, MLOps, Kỹ thuật dữ liệu. Ngoài ra, học viên

sẽ được trau dồi các kỹ năng nghiên cứu khoa học, tham gia chuỗi hội thảo chuyên đề liên quan đến các dự án công nghệ trọng điểm đang được triển khai. Kết thúc 4 tháng nền tảng, học viên sẽ bước vào giai đoạn thực tập, trải nghiệm môi trường làm việc chuyên nghiệp và góp mặt trong các dự án công nghệ đẳng cấp của Vingroup như Phát triển trợ lý ảo Vivi, Xây dựng các giải pháp phân tích hình ảnh thông

minh... Không những thế, với nền tảng đào tạo theo lộ trình, học viên còn có cơ hội chinh phục những dự án tầm cỡ và sở hữu công bố khoa học tại những hội nghị, tạp chí hàng đầu về trí tuệ nhân tạo như EMNLP (Hội nghị Xử lý Ngôn ngữ Tự nhiên lớn nhất thế giới), ICCV (Hội thảo lớn thứ 3 thế giới về Xử lý ảnh y tế), NCAA (Tạp chí Q1 trong lĩnh vực AI),....

pv

Khởi động từ năm 2020, Chương trình Đào tạo Kỹ sư AI là một trong những chương trình mũi nhọn được Vingroup thực hiện, nhằm xây dựng lực lượng nòng cốt nâng tầm khoa học - công nghệ Việt Nam. Sau bốn năm được triển khai, chương trình đã thu hút hơn 1.300 hồ sơ ưu tú, tiếp nhận đào tạo 310 học viên xuất sắc nhất với 70% học viên sở hữu thành tích, danh hiệu học thuật cấp quốc gia, quốc tế. Ứng viên quan tâm có thể tìm hiểu thông tin và ứng tuyển trực tuyến chương trình Đào tạo Kỹ sư AI Vingroup tại đây hoặc theo dõi fanpage Chương trình Đào tạo Kỹ sư AI Vingroup.

Hồ sơ ứng tuyển gửi về địa chỉ: v.aiprogram.vgr@vinbigdata.org với tiêu đề email: CV Ứng tuyển - AI - Họ & tên.

Các chuyên gia nhận định, Việt Nam đang là một trong những điểm nóng về dịch bệnh truyền nhiễm với các bệnh lây truyền từ động vật như: Cúm A/H5N1, SARS, đại, than, dịch hạch, ký sinh trùng...

Cuối tháng 3/2024, Bộ Y tế phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức hội nghị trực tuyến liên ngành tăng cường công tác phòng, chống các bệnh lây truyền từ động vật sang người năm 2024.

Cục Y tế dự phòng (Bộ Y tế) cho biết 75% các dịch bệnh nguy hiểm và mới nổi là các bệnh lây truyền từ động vật sang người hoặc có nguồn gốc gen từ bệnh của động vật. Việt Nam là một trong những điểm nóng về dịch bệnh truyền nhiễm, trong đó có dịch bệnh lây truyền từ động vật sang người như: Cúm A/H5N1, SARS, đại, than, dịch hạch, ký sinh trùng...

Đáng lưu ý, Việt Nam đang đối mặt với nguy cơ gia tăng và quay trở lại của bệnh cúm gia cầm trên người.

Theo ông Hoàng Minh Đức - Cục trưởng Cục Y tế dự phòng - dịch cúm A/H5N1 ghi

Bộ Y tế và Bộ NN-PTNT tổ chức hội nghị trực tuyến liên ngành trước thực trạng một số căn bệnh lây truyền từ động vật sang người gia tăng

Nguy cơ cúm gia cầm quay trở lại

○ PHƯƠNG ANH

nhận lần đầu vào năm 2003, Việt Nam là một trong những quốc gia bị ảnh hưởng nặng nề nhất trên thế giới. Có nhiều làn sóng dịch, cao điểm nhất là năm 2004-2009 ghi nhận 112 trường hợp, trong đó có 57 ca tử vong.

Sau 8 năm không có ca bệnh thì đến tháng 10/2022

đã ghi nhận trường hợp cúm A/H5 trên người. Đặc biệt, mới đây, vào tháng 3/2024 đã có một ca tử vong do cúm A/H5N1 tại Khánh Hòa. Tích lũy đến nay, Việt Nam ghi nhận 129 ca bệnh và 65 ca tử vong.

Đại diện Cục Thú y (Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn) thông tin: trong 3 tháng

đầu năm 2024 có 6 ổ dịch cúm A/H5N1 tại 6 tỉnh và buộc phải tiêu hủy gần 9.000 con gia cầm (tăng 25% so với cùng kỳ năm 2023). Ngoài ra, giám sát tại 12 tỉnh, thành phố và đã thu thập, xét nghiệm 63 mẫu hầu họng và mẫu môi trường, trong đó có 25 mẫu dương tính với cúm A (chiếm 39,68%).

Hiện, Việt Nam chưa phát hiện virus cúm gia cầm A/H7N9 - chủng virus cúm gia cầm gây bệnh trên người ở Trung Quốc. Trong năm 2023, có tới 41% số gia cầm phát hiện mắc cúm A tại chợ buôn bán gia cầm sống. Con số này cao nhất so với 5 năm trước đó.

Phát biểu tại hội nghị, Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn - Phùng Đức Tiến nhấn mạnh, Việt Nam có quy mô đàn gia súc, gia cầm lớn.

Thời tiết diễn biến thất thường, cùng với đường biên giới dài, giao lưu thương mại và thói quen giết mổ nhỏ lẻ... là những yếu tố khiến nguy cơ bệnh bùng phát nếu không kiểm soát chặt chẽ.

Trong khi đó, ông Hoàng Minh Đức cũng lo lắng, dịch bệnh hiện diễn biến khó lường, nguy cơ bùng phát từ những "ổ chứa" trong tự nhiên, nguồn gây bệnh trên động vật. Vì vậy, ngành Y tế không thể đơn phương kiểm soát, đòi hỏi có sự phối hợp giữa nhiều ngành, đơn vị. Tuy nhiên, sự phối hợp liên ngành không đồng bộ, thậm chí ở một số địa phương còn hạn chế.

Theo các chuyên gia có mặt tại hội nghị, để phòng, chống và kiểm soát các bệnh này không thể chỉ dựa vào nỗ lực đơn lẻ của ngành Y tế hoặc ngành Thú y mà cần một sự phối hợp liên ngành một cách chủ động, chặt chẽ, thường xuyên và đặc biệt là sự tham gia của các cấp chính quyền.●

Gia tăng số ca sởi, rubella, Bộ Y tế yêu cầu tăng cường giám sát

Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương (Bộ Y tế) vừa có văn bản gửi Sở Y tế, Trung tâm kiểm soát bệnh tật 28 tỉnh, thành phố về việc tăng cường giám sát bệnh sởi, rubella.

Theo Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương từ đầu năm 2024 đến nay đã ghi nhận 78 trường hợp sốt phát ban nghi sởi, rubella tại khu vực phía Bắc. Trong đó có 12 trường hợp sởi xác định tại phòng thí nghiệm của 4 tỉnh, thành phố và 10 trường hợp rubella tại 7 tỉnh, thành phố. Đặc biệt, Hà Tĩnh ghi nhận có 13 bệnh nhân ở huyện Đức Thọ (tỉnh Hà Tĩnh) dương tính với virus sởi (Elisa). Các ca mắc bệnh sởi đều nằm trong độ tuổi học sinh và trẻ nhỏ.

Để chủ động phòng chống

dịch sởi/rubella, Viện Vệ sinh dịch tễ đề nghị Trung tâm kiểm soát bệnh tật các tỉnh, thành phố tăng cường công tác giám sát tích cực các trường hợp nghi sởi, rubella. Đồng thời điều tra, lấy mẫu xét nghiệm hoặc gửi về Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương xét nghiệm. Đối với các tỉnh, thành phố tự xét nghiệm cần gửi kết quả về Văn phòng Tiêm chủng mở rộng miền Bắc.

Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương cũng nhấn mạnh việc duy trì công tác tiêm chủng vắc xin sởi cho trẻ từ 9-12 tháng và vắc

xin sởi - rubella cho trẻ từ 18-24 tháng, đảm bảo không bỏ sót đối tượng.

Liên quan đến chùm ca bệnh sởi tập trung tại huyện Đức Thọ, tỉnh Hà Tĩnh, ngày 28/3, đoàn công tác Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương vào Hà Tĩnh để cùng Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Hà Tĩnh đánh giá lại nguy cơ và đề xuất các giải pháp phòng chống dịch trong thời gian tới.

Theo kế hoạch dự kiến, đoàn sẽ làm việc với Trung tâm y tế huyện, trường học nơi xảy ra các ca bệnh và trong cộng đồng nơi

Ảnh minh họa.

trẻ sinh sống để đánh giá nguy cơ, điều tra dịch tễ...

Tại Hà Nội, Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Hà Nội cũng vừa thông báo ghi nhận ca mắc

rubella đầu tiên trên địa bàn trong năm 2024. Đây là bé gái 7 tuổi và đã được tiêm chủng 2 mũi vắc xin phòng bệnh rubella.

MINH NGỌC

Sở Giáo dục & Đào tạo Hà Nội vừa yêu cầu tất cả các trường không thu tiền “giữ chỗ” tuyển sinh vào các lớp đầu cấp, năm học 2024-2025, thế nhưng thực tế trước đó rất nhiều trường tư đã kịp thu phí đặt cọc.

Giữ chỗ mua... niềm tin

Ngay từ khi con gái lên lớp 9, chị Vũ Huệ có con gái thứ hai đang học tại một trường trung học cơ sở trên địa bàn quận Thanh Xuân (Hà Nội) đã phấp phỏng theo dõi các trường để nộp tiền giữ chỗ cho con gái lên cấp THPT. Chị kể, chị nộp 2 triệu đồng phí giữ chỗ như một hình thức “đặt cọc” cho con vào Trường Trung học phổ thông Đoàn Thị Điểm, và cọc luôn cả 15 triệu đồng để giữ chỗ cho con tại Trường Trung học cơ sở và Trung học phổ thông Lương Thế Vinh nếu con trúng tuyển. Theo chị, gia đình đã chuyển tiền cọc rồi Sở Giáo dục thành phố mới ra công văn khẩn. Theo quy định số tiền giữ chỗ không được hoàn lại nếu con chị không đi học, nhưng đổi lại, chị yên tâm và tin tưởng vào tương lai của con.

Chị Huệ không phải là trường hợp cá biệt tại Hà Nội, và câu chuyện nộp phí giữ chỗ tại các trường đầu cấp cũng là chuyện vốn đã thành lệ trong nhiều năm nay. Trước khi Sở GD-ĐT Hà Nội công bố phương án tuyển sinh vào lớp 10 trung học phổ thông công lập, rất nhiều trường tư thực đã đưa ra phí ghi danh, giữ chỗ cho học sinh trong mùa tuyển sinh vào lớp 10 năm 2024.

Mức phí nhập học tại một số trường ngoài công lập hiện nay dao động từ 1,2 triệu đến 20 triệu đồng. Không khó để hỏi mức phí “giữ chỗ” của từng trường, bất cứ phụ huynh nào có nhu cầu cũng có thể “tra cứu” và nằm lòng. Trường Trung học phổ thông Phan Bội Châu là 1,2

Ảnh minh họa

Nộp xong tiền “cọc” mới thấy lệnh cấm

○ PHƯƠNG ANH

triệu đồng/học sinh; Trường Trung học phổ thông Lý Thái Tổ (Cầu Giấy) 10 triệu đồng; Trường Trung học phổ thông Newton 12 triệu đồng; Trường Phổ thông liên cấp Phenikaa 5 triệu đồng; Trường Trung học phổ thông Hà Nội Academy (Tây Hồ) 20 triệu đồng;... Để

ghi danh vào trường tư, học sinh phải nộp phí “đặt cọc”, phí ghi danh, giữ chỗ để nhà trường đảm bảo công tác tuyển sinh đúng kế hoạch, kịp thời chuẩn bị, hạn chế đến mức thấp nhất số lượng thí sinh ảo rút hồ sơ. Năm nay, hàng nghìn phụ huynh đã mất tiền cọc trước khi công văn của Sở ra đời.

Hiện thành phố có khoảng 2.874 cơ sở giáo dục, trong đó có 59 cơ sở giáo dục tư thực. Hàng năm, ngoài việc hướng dẫn về công tác chuyên môn, sở cũng tham mưu thành phố ban hành những văn bản chỉ đạo công tác tuyển sinh các lớp đầu cấp. Phó Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội Nguyễn Quang Tuấn thừa nhận, “Qua theo dõi hàng năm, hầu hết các cơ sở giáo

dục đều thực hiện nghiêm túc những quy định, hướng dẫn của thành phố, của bộ ngành về công tác tuyển sinh. Tuy nhiên, qua phản ánh của một số cơ quan báo chí, một số cơ sở giáo dục có hiện tượng tuyển sinh trước, thu phí giữ chỗ, thu hồ sơ của học sinh”.

Quy trách nhiệm cho người đứng đầu

Trong văn bản gửi trường phòng giáo dục và đào tạo; hiệu trưởng các trường trung học phổ thông, trường phổ thông có nhiều cấp học; giám đốc trung tâm giáo dục nghề nghiệp - giáo dục thường xuyên; thủ trưởng các cơ sở giáo dục nghề nghiệp có liên kết giảng dạy chương trình giáo dục thường xuyên cấp trung học phổ thông, Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội yêu cầu các đơn vị nghiêm túc thực hiện công tác tuyển sinh mầm non, lớp 1, lớp 6 và lớp 10 năm học 2024-2025 trên địa bàn Thành phố.

Để triển khai công tác tuyển sinh mầm non, lớp 1, lớp 6 và lớp 10 năm học 2024-2025 bảo đảm nghiêm túc, chính xác, công bằng, khách quan, công khai, minh bạch và đúng quy chế, Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội yêu cầu thủ trưởng các đơn vị, trường

học thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của Ủy ban Nhân dân thành phố Hà Nội tại Công văn số 670/UBND-KGVX ngày 13/3/2024 về việc tăng cường chỉ đạo công tác tuyển sinh vào các trường mầm non, lớp 1, lớp 6 và lớp 10 trung học phổ thông năm học 2024-2025 trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Sau khi Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội ban hành văn bản hướng dẫn tuyển sinh mầm non, lớp 1 và lớp 6 năm học 2024-2025, phòng giáo dục và đào tạo chủ động tham mưu Ủy ban Nhân dân quận, huyện, thị xã phê duyệt kế hoạch tuyển sinh trên địa bàn theo đúng quy định; chỉ đạo các cơ sở giáo dục trên địa bàn thực hiện đúng kế hoạch và phương thức tuyển sinh đã được phê duyệt; bảo đảm công tác tuyển sinh được thực hiện nghiêm túc, đúng thời gian quy định, công khai, minh bạch, đúng quy chế; bảo đảm công bằng, thuận lợi cho học sinh.

Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội yêu cầu các đơn vị, nhà trường chỉ đạo và tổ chức tuyển sinh theo đúng kế hoạch, phương thức và thời gian tuyển sinh sau khi có văn bản hướng dẫn tuyển sinh vào các trường mầm non,

lớp 1, lớp 6 và lớp 10 năm học 2024-2025 của Sở.

Sở cũng yêu cầu các cơ sở giáo dục không thu giữ hồ sơ của học sinh nếu học sinh không có nguyện vọng theo học tại trường; không được yêu cầu học sinh hoặc cha mẹ học sinh nộp tiền “giữ chỗ” hay bất cứ khoản thu nào khác không đúng quy định, gây khó khăn, bức xúc cho học sinh, cha mẹ học sinh và dư luận xã hội. Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội sẽ phối hợp các đơn vị có liên quan, Ủy ban Nhân dân quận, huyện, thị xã tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện chính sách, pháp luật về giáo dục và đào tạo, nhằm xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, ngăn ngừa và xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo quy định; siết chặt kỷ luật, kỷ cương, nâng cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu.

Theo nhiều chuyên gia giáo dục, các khoản thu của trường tư dù bị cấm vẫn có “muôn hình vạn trạng” khác nhau. Năm nay quy định ra chậm vì tất cả các trường đã kịp nhận tiền “giữ chỗ”. Muốn biết quy định có thực sự nghiêm hay không, chắc phải chờ đến mùa tuyển sinh năm sau. ●

○ **Sở cũng yêu cầu các cơ sở giáo dục không thu giữ hồ sơ của học sinh nếu học sinh không có nguyện vọng theo học tại trường; không được yêu cầu học sinh hoặc cha mẹ học sinh nộp tiền “giữ chỗ” hay bất cứ khoản thu nào khác không đúng quy định, gây khó khăn, bức xúc cho học sinh, cha mẹ học sinh và dư luận xã hội.**

Dàn vận động viên hàng đầu thế giới “đổ bộ” Sunset Town trình diễn nghệ thuật thể thao mạo hiểm

◉ TRUNG HOÀNG

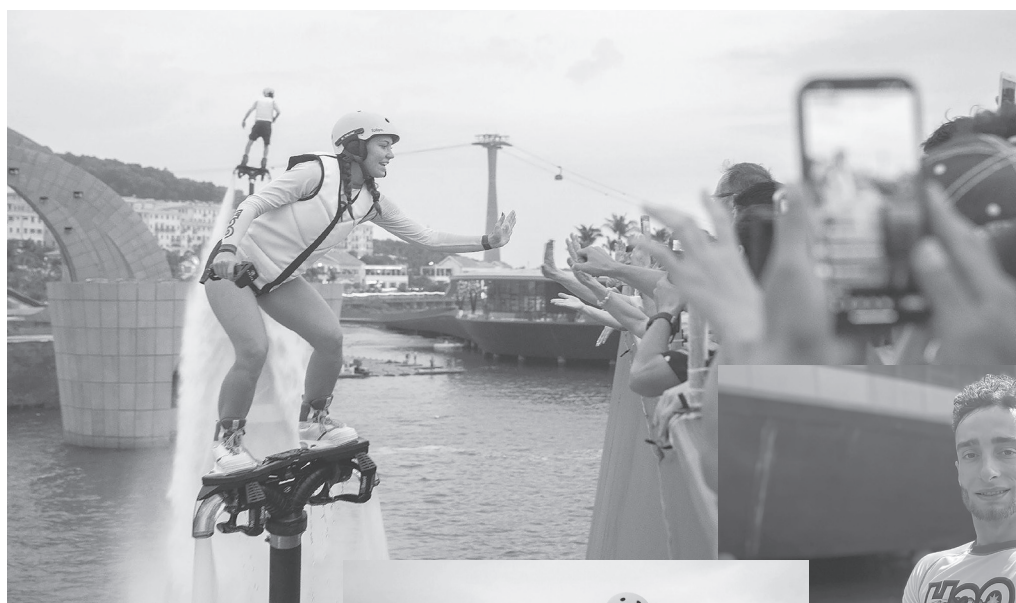
Mỗi chiều, hàng nghìn du khách tại Thị trấn Hoàng Hôn, Phú Quốc đổ xô về Cầu Hôn để chiêm ngưỡng màn trình diễn tựa “bom tấn” của Quán quân, Á quân flyboard thế giới từ Nga, Hàn Quốc và dàn vận động viên motor nước từ Úc.

“Mãn nhãn”, “ấn tượng”, “hấp dẫn”... là tất cả những gì du khách mô tả về show diễn nghệ thuật thể thao mạo hiểm Vòng xoáy tình yêu tại Thị trấn Hoàng Hôn. Được trình diễn hàng ngày tại vịnh biển Cầu Hôn, show diễn trở thành “món ăn tinh thần” nhất định phải thử cho bất cứ du khách nào đến với Phú Quốc.

Sức hút của show diễn không chỉ dừng lại ở khung cảnh hoàng hôn tuyệt mỹ, âm nhạc sôi động, mà còn là những màn họa thủy bằng Jetski hay cú nhào lộn, bay người trên mặt biển cao 15m của dàn vận động viên flyboard hàng đầu thế giới.

Một trong số đó là Kristina Isaeva, nữ vận động viên người Nga, Á quân thế giới tại giải vô địch Flyfest 2019 tổ chức tại Nga.

Kristina được biết đến với kỹ năng nhào lộn 3 vòng liên tiếp trên không trung, được xem là một kỹ năng đặc

“

Trở lại Phú Quốc sau nhiều năm thật sự là rất choáng ngợp. Show diễn rất hay, các vận động viên trình diễn rất đẹp mắt và ấn tượng nhất là màn giao lưu, đập tay của họ giữa không trung.

Anh Hoàng Hải

biệt mà số ít vận động viên flyboard có thể thực hiện. Cú nhào lộn của cô từng thực hiện trên sông Moscow từng được truyền thông quốc tế hết lời ngợi ca.

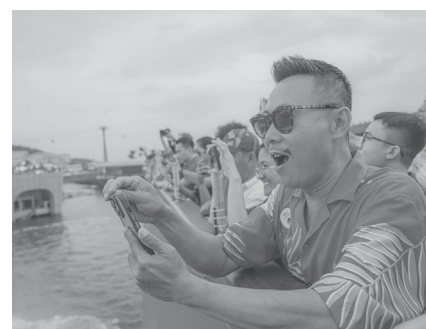
Đến với Vòng xoáy tình yêu, cô còn chiêu đãi du khách những cú bay 15m trên mặt

biển - tương đương tòa nhà 5 tầng hay những cú xoay 360 độ, tạo trái tim trên không.

Liên tục được làm mới và bổ sung những tiết mục hấp dẫn, Vòng xoáy tình yêu đang liên tiếp chào đón những vận động viên quốc tế đặc sắc. Trong đó từ ngày 29/3, Yoon Lee Sak, vận động viên Hàn Quốc sẽ chính thức biểu diễn trong show. Anh từng giành hàng loạt danh hiệu trong các cuộc thi flyboard quốc tế, như nhất Giải nhất tại JML flyboard National Competition 2019, UAE Championship 2024 hay giải nhì European Championship 2023...

Tomasz Kubik là một cái tên

nhảy theo những giai điệu quen thuộc hay từng gây sốt các bảng xếp hạng như Múa quạt xòe hoa, Don't stop me now, Viva la vida hay See tình.

Những cơn mưa pháo tay, những khuôn miệng há hốc vì ngạc nhiên không khó để bắt gặp trong show diễn. Anh Hoàng Hải, du khách Hà Nội chia sẻ: “Trở lại Phú Quốc sau nhiều năm thật sự là rất choáng ngợp. Show diễn rất hay, các vận động viên trình diễn rất đẹp mắt và ấn tượng nhất là màn giao lưu, đập tay của họ giữa không trung”.

Còn Agasta, du khách Ba Lan cho biết: “Tôi đã ở Sunset Town được 4 ngày và 2 lần trở lại với show diễn Vòng xoáy tình yêu. Âm nhạc, hoàng hôn, những màn trình diễn rất ngoạn mục giúp chúng tôi có những buổi chiều khó quên và các thước phim ấn tượng”.

Được trình diễn lúc 17h45 hàng ngày, Vòng xoáy tình yêu đang bổ sung vào chuỗi show diễn đẳng cấp cả ngày lẫn đêm tại Thị trấn Hoàng Hôn, bên cạnh Show nghệ thuật đa phương tiện quy mô nhất thế giới – Nụ Hôn Cửa Biển Cả, và show trình diễn pháo hoa nghệ thuật trên biển, show Múa rối Việt Nam hay show diễn đường phố Loảng Xoảng và Tinh Tươi nhộn nhịp tại chợ đêm Vui Phết. Vì thế, du khách đến với thị trấn không ngừng được thiết đãi những món ăn tinh thần độc đáo, để hành trình khám phá Phú Quốc kéo dài cả tháng không với niềm vui. ●

sáng giá khác xuất hiện trong show diễn từ 29/3. Anh từng đạt cúp vô địch Prowatercross hydroflight 2019 và giải nhì tại European Vice Champion 2023. Đến với Vòng xoáy tình yêu ở Phú Quốc, Tomasz sẽ chiêu đãi du khách màn nhào lộn tới 30 vòng trong một phút, từng được ghi nhận bởi Guinness năm 2019.

Không chỉ trình diễn đơn, các vận động viên còn nâng cao độ khó trong show khi khiêu vũ cùng những vũ công xinh đẹp giữa không trung, trên nền nhạc đầy tình tứ.

Vòng xoáy tình yêu còn mang đến cho du khách những khoảnh khắc trình diễn Jetski ấn tượng đến nghẹt thở, với những màn “rẽ sóng” tốc độ cao diễu hành cờ hay tỏ tình bằng trái tim sóng khổng lồ trên mặt biển.

Âm nhạc trong show diễn dường như là “chất xúc tác”, để du khách thêm hòa mình vào show diễn. Trong suốt chương trình, du khách quốc tế và Việt Nam không thể ngừng nhún

Vào dịp rằm tháng 2 hàng năm, cộng đồng người Thái tại Mường Sang, Mộc Châu (Sơn La) lại tổ chức Lễ hội Cầu mưa - một hoạt động văn hóa tín ngưỡng độc đáo của người Thái trắng.

Xưa kia, tại vùng Tây Bắc đã truyền tụng câu nói: "Người Xá ăn theo lửa, người Thái ăn theo nước". Từ đó có thể thấy, nước có vai trò rất quan trọng trong đời sống của đồng bào Thái, trở thành chủ thể chính trong nhiều lễ hội truyền thống. Một trong số đó phải kể đến lễ hội cầu mưa của đồng bào dân tộc Thái ở xã Mường Sang, huyện Mộc Châu, Sơn La vào ngày 15/2 âm lịch hàng năm.

Đối với người Thái ở Mường Sang (Mộc Châu), lễ hội Cầu mưa là dịp trọng đại nhất trong năm. Trước ngày tổ chức lễ hội 1 tháng, mọi người đã chuẩn bị chu đáo đồ cúng lễ là những sản vật gắn với đời sống thường ngày như: cơm lam, cá xông khói, gà luộc, gạo nếp, trứng gà, măng đắng... Đặc biệt không thể thiếu là cây vạ vạt được trang trí bằng các con chim, con ve đan bằng nan; bên cạnh là những lồng nan đựng trứng gà, vỏ ốc, vỏ trai và sản vật địa phương... Bà con quan niệm đây là cách để thể hiện tấm lòng thành kính của dân bản với trời đất, thần linh.

Ngay từ sáng sớm của ngày làm lễ, sau khi thực hiện xong các nghi thức xin thần đất để tổ chức nghi lễ tại một địa điểm đã được lựa chọn trước, thầy cúng và đại diện nam nữ của bản mặc những bộ trang phục truyền thống mới nhất, sẽ rước cây vạ vạt. Người gõ chiêng, người đánh trống, mang theo ống tre để nước, đi dọc theo con đường liên bản mưa mùa điệu múa truyền thống cùng chiếc khăn piêu với tâm trạng háo hức và vui mừng. Đoàn người vừa đi vừa gọi cửa từng gia đình để rủ nhau đi lễ hội. Sau cùng, đoàn người cùng nhau đến mó nước đầu nguồn để

Lễ hội Cầu mưa - Tín ngưỡng thiêng liêng của người Thái

○ THANH HÀ

Ảnh minh họa.

làm lễ xin nước về tổ chức cho lễ hội.

Nghi thức lễ hội cầu mưa được thầy cúng đảm nhiệm và mọi người tập trung lại cùng cầu nguyện. Thấy mo đọc bài cúng kể cho ông Then biết nỗi khổ của dân làng khi không có mưa; cầu xin ông trời ban mưa xuống cho ruộng đồng, cây cối tốt tươi. Kết thúc bài cúng, ông Then sẽ tuyên bố ban nước cho dân làng, để bà con có một năm mưa thuận gió hòa, mùa màng tươi tốt.

Ngay sau khi kết thúc phần lễ cầu mưa, để tỏ lòng thành kính với "Mường trời" và vui mừng khi ông Then đã đồng ý cho mưa xuống,

những người tham gia lễ hội cùng du khách hòa nhịp vào tiếng trống, tiếng chiêng rộn ràng trong vòng xòe đoàn kết.

Lễ hội cầu mưa cũng như các lễ hội khác của dân tộc Thái ở Mộc Châu đã được huyện phục dựng,

○
Lễ hội Cầu mưa được công nhận là Di sản văn hoá phi vật thể cấp Quốc gia sẽ góp phần bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa đồng bào dân tộc Thái. Đồng thời, tạo sản phẩm du lịch hấp dẫn đối với du khách.

đồng thời tuyên truyền cho người dân tiếp tục duy trì và phát huy. Huyện đang chuẩn bị hồ sơ để nghị công nhận lễ hội cầu mưa là di sản Văn hóa phi vật thể cấp quốc gia, góp phần bảo tồn những nét đẹp văn hóa tín ngưỡng truyền thống của đồng bào dân tộc Thái và tạo sản phẩm du lịch đa dạng độc đáo thu hút đông đảo du khách đến với

Mộc Châu.

Ngày 21/2, Bộ Văn hoá-Thể thao và Du lịch đã ban hành Quyết định số 392/QĐ-BVHTTDL về việc công bố Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Theo đó Lễ hội Cầu mưa của người Thái, xã Mường Sang, huyện Mộc Châu, được đưa vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Lễ hội Cầu mưa được công nhận là Di sản văn hoá phi vật thể cấp Quốc gia sẽ góp phần bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa đồng bào dân tộc Thái. Đồng thời, tạo sản phẩm du lịch hấp dẫn đối với du khách khi đến với Mộc Châu.

Một sớm mai kia chợt thấy hư vô bên đời...

◉ **VĨNH QUYÊN**

Sớm nay đi taxi nghe “Giọt nắng bên thêm” trên kênh VOV Giao thông bỗng thấy bản thân cả người... Chớp mắt cả một thời tuổi trẻ và tình yêu đã đi qua cùng với “Giọt nắng bên thêm”.

Nhớ đêm diễn xuất thần của Thanh Lam trong Gala 91 ở Cung Hữu Nghị Việt Xô.

Hơn 30 năm đã trôi qua nhưng tôi vẫn nhớ đêm ấy Lam hát 3 bài, bài tiếng Anh thì quên rồi nhưng lại nhớ rõ cô ấy hát “Chia tay hoàng hôn” và nhất là “Giọt nắng bên thêm” hay không thể tả nổi.

Thanh Lam hát như lên đồng nhưng giản dị chưa cách tân hay phá cách luyến láy quá nhiều như sau này. Nhưng đêm ấy, có lẽ chính sự giản dị, sự mộc mạc mà đầy cảm xúc ấy lại chạm đến trái tim người nghe, khiến họ thổn thức và nhiều lúc như thất nghiệm cùng với ca từ, với giai điệu của ca khúc.

“Lâu lắm rồi anh không đến chơi / Cây sen đá lá bạc như vôi / Sỏi đá rêu phong sỏi đá chưa quên chân người / Bài hát rêu phong / Bài hát viết không nên lời đã vôi... lãng quên”.

Trước “Giọt nắng bên thêm” hàng loạt ca khúc trẻ trung của Thanh Tùng như “Lời tỏ tình của mùa xuân”, “Phố biển”, “Chuyện tình của biển”, “Mưa ngâu”, “Câu chuyện nhỏ của tôi” đã được công chúng yêu mến qua giọng hát vô cùng dễ thương của Ngọc Thúy.

Nhưng phải đến “Giọt nắng bên thêm” qua giọng hát đầy nội lực và cảm xúc của Thanh Lam thì cái tên Thanh Tùng mới đóng đinh trong trái tim thế hệ 6X, 7X.

Những ca từ đầy nỗi niềm của một đời người đã từng chiêm nghiệm buồn vui: “Khi thấy buồn em cứ đến chơi / Chim vẫn hót trong vườn đầy thoi / Chỉ có trong tôi ngày đã sang đêm lâu rồi / Bài hát cho em giờ đã hát cho mọi người / Để rồi... lãng quên!”.

Ca sĩ Thanh Lam thời trẻ. Ảnh: Tư liệu

Những năm tháng ấy, một bản tình ca đẹp một cách dịu dàng, hoang hoải, đầy tự sự, đầy nỗi niềm như vậy không nhiều nếu không nói một cách cực đoan là không có, nên khỏi nói “Giọt nắng bên thêm” ấn tượng như thế nào.

Hôm ấy, Thanh Lam cứ hát một câu khán giả lại vỗ tay rào rào, cứ như vậy cho đến khi cô ấy hát đến câu cuối: “Trả lại cho tôi, trả lại cho anh / Trả về hư không giọt nắng bên thêm” thì không ai bảo ai, tất cả khán giả đứng bật dậy vỗ tay từng tràng không dứt, nhiều đôi mắt ngấn lệ.

Lúc ấy tôi còn rất trẻ nên chưa hiểu rõ những giọt nước mắt ấy. Bây giờ ngẫm lại mới hiểu phần nào những giọt nước mắt lần trên má những khán giả đứng tuổi đêm ấy.

Họ khóc vì có lẽ nhớ lại một thời tuổi trẻ đã qua không bao giờ trở lại, họ khóc vì đồng cảm với những chiêm nghiệm của người nhạc sĩ, mỗi thân phận người như là một giọt nắng, dù có lúc lung linh nhưng đến một ngày, giọt nắng cũng tan

biến vào thinh không, vào cõi hư vô bên đời...

Năm ấy Thanh Lam đoạt Giải thưởng Lớn, ngoài ra còn giải Nhất, giải Nhì nhưng Lam đã làm lu mờ tất cả những giải ấy. Cô ấy thực sự tỏa sáng, thực sự là một giọt nắng LUNG LINH.

Sau này Thanh Lam có hát lại bài này theo phong cách khác và Thanh Tùng có thêm nhiều tình ca tuyệt vời như: “Lối cũ ta về”, “Một mình”, “Hoa tím ngoài sân”, “Hoa cúc vàng”, “Trái tim không ngủ yên” nhưng không bao giờ tôi có lại cái cảm xúc tim thất nghiệm như ở cái đêm Gala 91 ấy.

Nhiều năm đã qua như một tiếng thờ dài, nhắm mắt lại tôi vẫn hình dung rất rõ những tràng vỗ tay và những đôi mắt ngấn lệ khi nghe Lam thủ thi: “Một sớm mai kia / Chợt thấy hư vô trong đời / Người vẫn đâu đây, người cũng đã như xa rồi. Chỉ là... thế thôi...”.

Vàng, chỉ là thế thôi mà sao mắt lại cay xè thế nhỉ? ●

◉ **TÂM TÌNH FACEBOOK**

Tháng Ba

◉ **BẢO THƯ**

Tháng Ba, thời tiết bắt đầu oi ả, ngọn gió lười biếng trườn nhẹ trên ngọn cây. Nắng vàng như dầu cải tràn lên lộc xanh. Nắng còn non lắm, chưa đủ khô chiếu lá vàng nhưng cũng khiến người ta khó chịu khi khoác bộ cánh công sở.

Tháng Ba, hoa gạo - còn có tên lãng mạn là mộc miên - như đèn lồng, đỏ cháy góc trời. Ngày xưa, làng quê Bắc bộ nhiều hoa gạo lắm. Những cây gạo xù xì, mốc thối cô đơn trên thảm lúa vàng. Gỗ cây gạo quá xốp, quá mềm để đóng đồ dùng, quá khó để đun nấu. Vậy nên gạo cứ tồn tại như vết khắc khiến kẻ tha hương bồi hồi trong nỗi nhớ làng quê.

Tháng Ba, những quả mận non theo chân người nông dân vào thành phố. Mận hăng còn xanh lắm. Nhưng cái giòn giòn, chua gắt đủ tứa nước miếng khách qua đường. Hoa loa kèn bắt đầu nở. Cái tên thật mộc mạc như hình thù của nó. Hoa loa kèn được nâng đỡ bởi bình đất nung thô mộc chợt bừng sáng thành vũ nữ say mê với vũ điệu trắng thanh thoát.

Buổi sáng bình lặng chẳng còn những ồn ào, gấp gáp bon chen, người họa sĩ chăm chú bên giá vẽ. Thời gian như ngừng trôi. Nét cọ bay bay theo vũ điệu trắng. Ý nghĩa cuộc sống là đây, bình dị mà sang trọng.

Tháng Ba, cơn trùng sinh sôi nảy nở, những cơn thiêu thân đâm đầu hóa dại. Bụi phấn bay mù. Loài tắc kè chẳng cần trườn mình bắt muỗi như mọi khi. Chỉ cần đứng một chỗ, phóng cái lưỡi dài dính như keo bắt mồi. Con nào con nấy khệnh khệnh cái bụng to tròn. Đâu chỉ loài người mới có mùa thu hoạch.

Tháng Ba, tháng giao mùa. Đã qua rồi cái ấm áp của mùa xuân, chưa tới đâu cái nóng mùa hạ. Nắng tháng ba đẹp như người thiếu phụ. Không còn e ấp như thiếu nữ, nhưng chưa gắt gỏng của một bà già.

Tháng Ba, tháng giao mùa. Và ta cũng như đang chuyển mùa. ●

6 thức uống bổ dưỡng chữa chứng mất ngủ

Khó ngủ, mất ngủ... không chỉ làm cơ thể mệt mỏi và uể oải vào ban ngày mà còn tăng nguy cơ mắc các tình trạng sức khỏe nguy hiểm. Một số đồ uống dưới đây dùng trước khi đi ngủ có thể khắc phục tình trạng này, giúp ngủ ngon hơn.

Sữa ấm với nghệ

Uống sữa ấm trước khi đi ngủ không chỉ khắc phục tình trạng giấc ngủ thất thường, đồng thời có thể dần dần giúp điều trị chứng mất ngủ. Khi kết hợp sữa ấm với một chút nghệ có thể cải thiện chu kỳ giấc ngủ và đặc tính chống viêm của nghệ giúp tăng cường sức khỏe và tinh thần tổng thể.

Bạn hãy đun nóng một cốc sữa và thêm một chút bột nghệ, có thể làm ngọt bằng mật ong nếu muốn, rồi uống.

Saffron và sữa hạnh nhân

Saffron là một loại thảo dược phổ biến, được biết đến

với tác dụng cải thiện tâm trạng và thư giãn. Làm hỗn hợp sữa hạnh nhân và sợi nghệ tây là sự kết hợp hoàn hảo giữa magie và tryptophan, giúp khắc phục chứng mất ngủ.

Ngâm một vài sợi nghệ tây trong sữa ấm, trộn hạnh nhân với nước, sau đó trộn với sữa ngâm nghệ tây. Làm ngọt bằng một chút mật ong nếu muốn.

Nước chanh ấm

Nước chanh ấm không chỉ giúp làm sạch hệ tiêu hóa và kích thích hoạt động ruột, mà còn có thể hỗ trợ giấc ngủ. Lượng vitamin C trong chanh được biết đến với khả năng hỗ trợ giảm căng thẳng và cải thiện tâm trạng, có thể đưa giấc ngủ đến một cách dễ dàng. Nên uống một cốc nước chanh ấm khoảng một tiếng trước khi đi ngủ, với lượng vừa đủ (khoảng 200ml).

Lưu ý, không sử dụng nước chanh ấm nếu bụng đói để tránh tăng nguy cơ viêm loét dạ dày và các vấn đề đường tiêu hóa khác.

Ảnh minh họa

Trà hoa cúc

Hoa cúc đã được sử dụng trong y học nhiều thế kỷ vì đặc tính chữa bệnh, làm dịu của nó. Cho dù bạn cần giúp dễ ngủ vào ban đêm, tăng cường hệ thống miễn dịch hay giảm căng thẳng, một tách trà hoa cúc có thể giúp ích.

Trà hoa cúc có tác dụng an thần nhẹ, cải thiện chất lượng giấc ngủ, giúp bạn thức dậy với tinh thần sảng khoái vào hôm sau. Hoa cúc cũng đã được chứng minh là giúp cải thiện các vấn đề về chất lượng giấc ngủ liên quan đến trầm cảm và các vấn đề sức khỏe tâm thần khác.

Để chuẩn bị trà thảo dược hoa cúc, bạn có thể cho vài hoa cúc (nguyên bông) vào trong nước sôi, hầm trong 5 phút rồi thưởng thức. Có thể thưởng thức riêng trà hoa cúc hoặc thêm một thìa mật ong để tăng thêm chút vị ngọt.

Trà gừng

Một trong những thức uống hoàn hảo trước khi đi ngủ là trà gừng. Với đặc tính ấm và cay nhẹ, trà gừng không chỉ hỗ trợ tiêu hóa mà còn giúp bạn thư giãn vào buổi tối. Gừng cũng có tác dụng giảm buồn nôn, nếu cảm giác đau bụng làm bạn tỉnh giấc,

một cốc trà gừng có thể giúp giảm đau và ngủ lại nhanh hơn.

Sinh tố chuối

Một lựa chọn hỗ trợ giấc ngủ bằng trái cây khác là sinh tố chuối, có thể làm khá dễ dàng trước khi đi ngủ và rất tuyệt vời để thúc đẩy giấc ngủ lành mạnh. Tất cả những gì bạn cần là xay một quả chuối nhỏ với một ít bơ hạnh nhân và sữa để có một ly sinh tố thơm ngon.

Đồ uống tốt này không chỉ giúp bạn chống lại cơn thèm ăn vặt lúc nửa đêm mà còn giúp thư giãn cơ bắp, giúp ngủ ngon hơn.

PV

GIẢI Ô CHỮ

● LÊ VĂN

HÀNG NGANG:

1. Quận lâu đời và đông dân nhất ở New York; nơi có nhà hát Broadway.
4. Chương trình Lương thực thế giới (vt).
7. Quận nội thành Tp Hà Nội, có Phủ Tây Hồ, chùa Trấn Quốc...
8. Kiểu ghế ngồi có mui che ở trên, được xem là phương tiện "đưa nàng về dinh".
9. Thị trấn nhỏ ở thành phố Florence, nước Ý, là một trung tâm nông nghiệp từ xưa.
10. Bang ở Ấn Độ, nơi tín đồ Sikh giáo chiếm đa số.
11. Lối hát dân gian từ châu Mỹ và châu Phi; có nhạc cụ đệm, tiết tấu nhanh, hấp dẫn.
12. Loại cỏ cao và thẳng, trồng ở vùng nước lợ, dùng để dệt chiếu, đan bồ, v.v.
13. Làng cổ ở Ai Cập, có các bức tường được trang trí họa tiết đa sắc màu đầy ấn tượng.
15. Câu chuyện về nguồn gốc của một cái gì từ thời xa xưa còn được truyền lại, kể lại.
18. Hồ nước màu xanh ngọc tuyệt đẹp, nằm ở Gojal, thung lũng phía Bắc Pakistan.

19. Động vật cùng loài với hến nhưng lớn hơn, sống ở bãi cát ven biển.
20. Xã vùng cao của huyện Bát Xát, Lào Cai; là nơi sản mỳ, "đất hứa của dân phượt".
21. Thủ phủ của bang Karnataka ở miền Nam Ấn Độ, nằm trên cao nguyên Deccan.

HÀNG DỌC:

2. Kêu gọi mọi người cùng tham gia vào một việc chung có ý nghĩa.
3. Một trong những hội chứng rối loạn phát triển, liên quan đến sự

Ô CHỮ SỐ 371

1				2				3				4		5
												6		
7								8						
9										10				
11													12	
13				14						15		16		
18												19		
20														
				21										

- phát triển chức năng của não, dẫn đến nhiều khiếm khuyết ở trẻ.
5. Nhà cách mạng Việt Nam, hoạt động trong thời kỳ Pháp thuộc, là tác giả của Hải ngoại huyết thư.
6. Mùa đầu tiên trong năm.
7. Biệt danh của Margaret Thatcher, cựu thủ tướng nước Anh trong suốt thập niên 80.
14. Quốc gia Hồi giáo thuộc khu vực Tây Á, có thủ đô là Tehran.
16. Sân bay quốc tế chính ở Berlin, Đức, nơi có tòa nhà ga hình lục giác khá độc đáo.
17. Vị thần đứng đầu trong thế giới thần thoại Bắc Âu, được xem là thần của sự khôn ngoan.

ĐÁP ÁN SỐ 370

E	M	L	Ế	C	H	Ù	A	N	À	Y				
	Ù			Ồ			Q		H		N			
L	A	N	G	L	I	Ê	U		N	G	Ủ	A		
	X			O			A		È		A			
Q	U	Ý	D	A	N	H			O	V	E	C	H	
	Â											H		
A	N	H										D	Ừ	A
	L												N	
L	Á	T	H	Ư			B	Ạ	C	H	N	G	A	
	K		Ồ		S		O					X		
C	H	Ạ	P		T	H	À	N	H	Q	U	Ả		
	Ô		H		Y			É			Â			
			M	Ù	A	X	U	Â	N	X	A	N	H	

Bạn đọc giải ô chữ và gửi về Tòa soạn Ngày Nay: P201 - 202, Nhà B5, Khu Ngoại giao Đoàn, 298 Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội.

Ngoài phong bì ghi rõ: **THAM GIA GIẢI Ô CHỮ NGÀY NAY SỐ 371**
03 bạn đọc gửi sớm nhất nhận 01 thẻ cào điện thoại 100.000 đồng/người.

Ngày càng nhiều trẻ em gái ở Philippines mang thai sớm

◉ THANH TRÀ (theo The Telegraph)

Các chuyên gia lo ngại chủ nghĩa bảo thủ sẽ hạn chế quyền tiếp cận các biện pháp tránh thai và giáo dục giới tính của người trẻ.

Kessa mang thai con gái khi tròn 13 tuổi. Là một “điều cấm kỵ” ở Philippines, em không được học và chia sẻ về vấn đề tình dục từ những người xung quanh. Một năm sau, em có thêm một đứa con trai. Đến hiện tại, ở tuổi 17, Kessa đã nghỉ học để chăm sóc các con. Em tâm sự: Làm mẹ thật khó. Em phải hy sinh mọi thứ vì con.

Trường hợp như Kessa không hiếm. Tỷ lệ mang thai ở tuổi vị thành niên tại Philippines thuộc hàng cao nhất châu Á, với hơn 500 thanh thiếu niên mang thai và sinh con mỗi ngày. Tỷ lệ này ngày càng tăng ở nhóm bé gái nằm trong độ tuổi từ 10 - 15 tuổi.

Bà Mary Racelis, nhà nhân chủng học và xã hội học người Philippines cho biết, rất khó để xác định lý do chính xác cho sự gia tăng này. Tuy nhiên, các chuyên gia đưa ra giả thuyết rằng Giáo hội Công giáo và Chủ nghĩa bảo thủ ở Philippines có thể là một trong những nguyên nhân khiến ngày càng nhiều trẻ em gái mang thai sớm.

Gần 90% dân số Philippines theo Kitô giáo, bao gồm cả Công giáo, vốn không khuyến khích quan hệ tình dục trước hôn nhân và sử dụng bao cao su hoặc thuốc tránh thai. Điều này

Công giáo không khuyến khích quan hệ tình dục trước hôn nhân và sử dụng biện pháp tránh thai. Ảnh: Getty Images

Tỷ lệ mang thai tuổi vị thành niên Philippines thuộc hàng cao nhất châu Á. Ảnh: The Telegraph

gây khó khăn cho các trường học và các nhà vận động trong việc giáo dục giới tính và các biện pháp phòng tránh an toàn. Họ không được phép đề cập đến vấn đề này với trẻ em. Chính quyền thành phố General Santos cho biết: “Giáo hội không ủng hộ phá thai và ngăn cản tuyên truyền các biện pháp tránh thai cho học sinh.”

Giáo dục giới tính bị bỏ ngỏ

Theo ước tính của Quỹ Dân số Liên Hợp Quốc, chỉ có 1,1 triệu học sinh trong tổng số 32 triệu học sinh ở Philippines được tiếp cận với giáo dục giới tính. Bà Amina

Evangelista Swanepoel, Giám đốc điều hành của tổ chức Roots of Health, chia sẻ: “Hàng nghìn thanh niên nghĩ rằng nhảy lên nhảy xuống sau khi quan hệ sẽ có tác dụng tránh thai. Cũng có người lại tin rằng không thể mang thai trong lần quan hệ đầu tiên.”

Năm 2012, Luật Sức khỏe sinh sản được thông qua ở Philippines, cho phép tiếp cận miễn phí các biện pháp tránh thai và bắt buộc các trường công phải giáo dục

giới tính. Giáo hội và một số nhóm Công giáo đã công khai phản đối, khiến luật này bị gửi lên Tòa án Tối cao.

Vào thời điểm đó, cố linh mục Melvin Castro, một quan chức Công giáo hàng đầu ở Philippines cho rằng luật “đi ngược lại ý muốn sinh sản của Thiên Chúa”.

Tòa án Tối cao ban hành điều khoản cho phép thanh niên trên 18 tuổi sử dụng các biện pháp tránh thai chỉ khi có sự đồng ý của cha mẹ. Nhiều người trẻ, trong đó có Kessa, sợ bị gọi là “lãng nhăng” nên không dám chia sẻ với phụ huynh. Điều này chính là rào cản lớn khiến các em không có cơ hội tiếp cận với tình dục an toàn.

Sức khỏe thể chất của các bé gái đang mang thai thường không được quan tâm. Theo

Tổ chức Cứu trợ Trẻ em, sản phụ dưới 15 tuổi có nguy cơ tử vong do biến chứng khi mang thai hoặc sinh nở cao gấp đôi so với phụ nữ trong độ tuổi từ 20 đến 30.

Mặc dù nhiều người cho rằng Giáo hội Công giáo phải chịu trách nhiệm về cuộc khủng hoảng mang thai ở tuổi vị thành niên ở Philippines, nhưng vẫn cần tiến hành nhiều nghiên cứu hơn để hiểu được các yếu tố thúc đẩy sự gia tăng nghiêm trọng này.

Các cuộc khảo sát gần đây đã thu thập cả dữ liệu mang thai của trẻ em từ 10 tuổi. Năm 2022, có thêm 815 trẻ em từ 10 - 14 tuổi mang thai. Bà Swanepoel cho biết, các phương pháp thu thập dữ liệu được mở rộng sang các nhóm tuổi trẻ hơn, có nghĩa là họ “đang nhìn thấy những xu hướng hoặc những điều mà trước đây chưa từng thấy.”

Hy vọng vào một tương lai tươi sáng

Bà Swanepoel chia sẻ: Việc tuyên truyền giáo dục giới tính không còn là chủ đề nhạy cảm như trước. Nhưng vẫn còn rất nhiều vấn đề cần giải quyết.

Philippines đang có lập trường mềm mỏng hơn về vấn đề mang thai ở tuổi vị thành niên. Tháng 9/2023, một đề xuất thành lập hội đồng chuyên trách có nhiệm vụ triển khai các chương trình nhằm giảm thiểu tình trạng mang thai ở tuổi vị thành niên đã được Hạ viện thông qua, dự kiến sẽ được Thượng viện thông qua thành luật vào cuối năm nay. ●

NGÀY NAY

Tạp chí DUY NHẤT đưa quảng cáo
tới tay khách hàng tiềm năng do bạn
chỉ định, với giá rẻ hơn cả phí click.

Liên hệ Quảng cáo:
096 234 1111

ĐIỂM PHÁT ÁN PHẨM MIỄN PHÍ Ở HÀ NỘI

- Book Coffee 12/75 Nguyễn Công Hoan • Cà phê 47 Văn Miếu, Hà Nội • Cửa hàng Vitamin Mỹ 65B Trần Hưng Đạo, Hà Nội • Bến xe Mỹ Đình • Bến xe Giáp Bát • Bến xe Nước ngầm • Bến xe Gia Lâm
- Bến xe Lương Yên • Bến trung chuyển xe buýt Long Biên • Ga Hà Nội • Bệnh viện Bạch Mai
- Bệnh viện Việt Đức • Bệnh viện K Hà Nội • Bệnh viện Nhi TƯ • Viện Lão Khoa TW, Số 1, Phương Mai, Đống Đa • Dãy phố Cà phê Triệu Việt Vương • Dãy phố cà phê Trần Huy Liệu • Dãy phố cà phê Bảo Khánh • Dãy phố cà phê Hồ Đắc Di • Trường Đại học Bách khoa Hà Nội • Trường Đại học KHXN và Nhân Văn • Royal City • Times City • Vinhomes Nguyễn Chí Thanh • Vinhomes Bà Triệu
- Vinhomes Riverside • Bệnh viện Vinmec Times City • Phòng khám Vinmec Royal City.

